

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

8 НЕДІЛЯ РЯДОВОГО ПЕРІОДА – 27 ЛЮТОГО 2022

Dobré je chválit Hospodina.

POUTNÍCI V BAZILICE SANTA CROCE VE FLORENCII (s rektorem baziliky Paolo Boccim u sarkofágu Michelangela Buonarrotiho),
V této bazilice dnes slaví Eucharistii papež František (v 10.30: TV NOE) u příležitosti setkání biskupů a starostů Středozeemí.
Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Firenze, Itálie, 10. července 2019.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, chvalme Boha za jeho dobrodiní k dobru lidí a s důvěrou prosme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme za papeže Františka, ať jeho dnešní návštěva Florencie u příležitosti setkání biskupů a starostů Středozeemí přispěje k tomu, aby se břehy Středozeemního moře staly symbolem jednoty a nikoli hranicemi.
- Prosme za mír pro trpící ukrajinský národ a za všechny odpovědné na zemi, aby dali přednost dialogu a dobru všech před stranickými zájmy a válkou.
- Abychom po příkladu sv. Anežky přijímali s důvěrou události, které nám Prozřetelnost připravila a vždy si byli vědomi, že vše pomíjí, jen tvá Pravda zůstává navěky.
- Za nemocné a trpící naší farnosti, aby v pohledu na svatou Anežku, sklánějící se k nářku trpících, zakusili útěšnou přítomnost Krista, který svým křížem vykoupil svět.
- Modleme se za řeholnice a zasvěcené ženy; plni vděčnosti za jejich poslání a odvahu jim vyprošujme, aby i nadále nacházely nové odpovědi na výzvy naší doby.
- Ať nadcházející doba postní posílí naši vytrvalost v prokazování dobra všem lidem.
- Prosíme tě za všechny věrné zemřelé, ať pro modlitby Církve, dojdou věčného života.

K: Bože všemohoucí, vyslyš prosby této své rodiny, aby vedena tvou Prozřetelností přinášela hojný užitek. Skrže Krista našeho Pána.

L: Amen.

BAZILIKA SANTA CROCE VE FLORENCII.

Eucharistie za Michelangela Buonarrotiho v bazilice Santa Croce.

"AVE CRUX, SPES UNICA". Procesi s votivní svíci a depositio u sarkofágu Michelangela Buonarrotiho.
Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Firenze, Itálie, 10. července 2019.

**PÁN JEŽÍŠ ČELÍ POKUŠITELI
ŠTÍTEM SLOVA
A SVOBODNĚ PŘIJÍMÁ KŘÍŽ,
VELIKONOČNÍ OBĚŤ
JAKO CESTU SPÁSY.**

*Pokušitel by chtěl, aby Kristus
byl spasitelem-divotvůrcem.
On však volí cestu velikonoční oběti
a spontánně už pozvedá ruku ke kříži,
který se zračí na obzoru
a na nějž bude jeho ruka přibita.*

MOZAIKA POKUŠENÍ PÁNĚ,
Krypta dolní baziliky sv. Pia z Pietrelciny
v San Giovanni Rotondo,
římské Centro Aletti, San Giovanni
Rotondo. Itálie, 2009, 2013.

Dole: Poutníci před Eucharistií
v kryptě dolní baziliky sv. Pia
z Pietrelciny. *Iter ad christianae
religioni divitias in Italia quae
ad fidem amoremque Christi nos
promovent*, 3. července 2016,
San Giovanni Rotondo, Itálie.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

1 НЕДІЛЯ ВЕЛИКОГО ПОСТУ – 6 БЕРЕЗНЯ 2022

Bud' se mnou, Pane, v mé tísní.

Pak ho ďábel vyvedl vzhůru, v jediném okamžiku mu ukázal všechna království světa a řekl mu:

"Všechnu tuto moc a jejich slávu dám tobě, protože mně je odevzdána a dávám ji, komu chci. Jestliže se přede mnou skloníš, všechno to bude tvoje." Ježíš mu na to řekl: "Je psáno: „Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit!" (Lk 4,5-8).

Poutníci pod Horou pokušení - Jebel Quruntul, Izrael, Peregrinatio Ad Fontes Salutis, 28. února 2013.

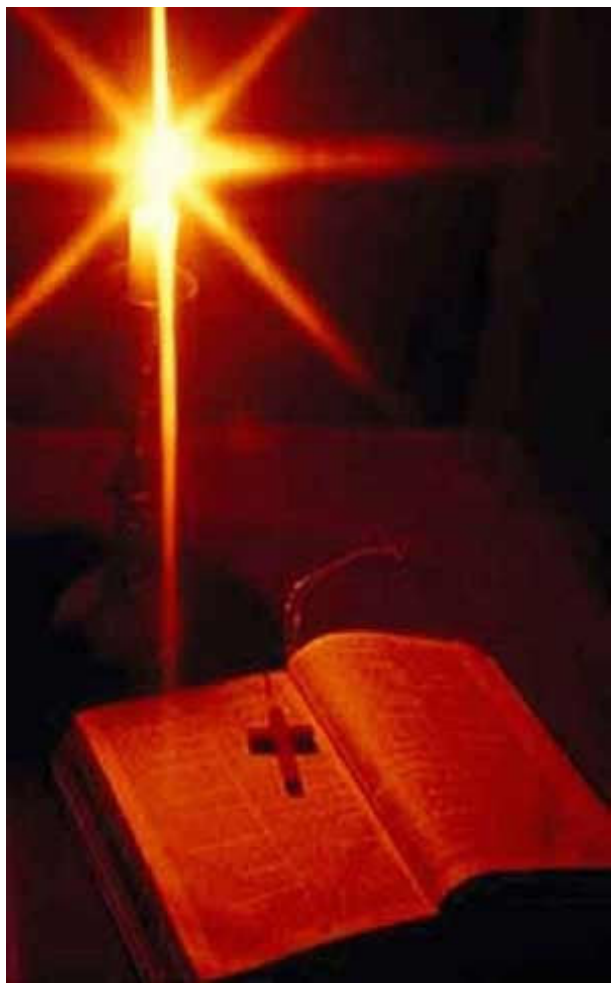
MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, vyznali jsme, že Ježíš Kristus je Pán. Proto s vírou v srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, prosme za spásu svou i celého světa:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Tys Abraháma učinil velkým, mocným a početným národem a jeho putování jsi provázel divy a znameními; dej, ať je Církev tvého Syna znamením naděje.
 - Ty, jenž jsi čtyřicet dní vodil svého Syna pouští, abys nám ukázal jak bojovat se zlem; dej, ať v síle Slova, které se stalo tělem dokážeme vítězit nad Pokušitelem.
 - Prosme za mír pro trpící ukrajinský národ a za všechny odpovědné na zemi, aby dali přednost dialogu a dobru všech před stranickými zájmy a válkou.
 - Prosme, ať doba postní posílí naši vytrvalost v prokazování dobra všem lidem.
 - Modleme se za nás křesťany, abychom tváří v tvář novým bioetickým výzvám vždy podporovali ochranu života prostřednictvím modlitby i konkrétního nasazení ve společnosti.
 - Modleme se za všechny, kdo se připravují na křest, aby pevně přilnuli ke Kristu a jeho církvi.
 - Ty, jenž jsi štědrý ke všem, kdo tě vzývají; přiveď ke spáse všechny věrné zemřelé.
- K:** Bože, vysvobozuješ ty, kdo se k tobě utíkají a slyšíš, když tě v tísní vzývají; shlédni na prosby svého lidu, které klade před tvůj oltář. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 8. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – SIR 27,5-8

Čtení z knihy Sirachovcovy.

V sítu, kterým se třese, zůstane smetí, právě tak zůstane vina na člověku, když je prozkoušen. V peci se osvědčí nádoba od hrnčíře, člověk se osvědčí, když s ním mluvíš. Ovoce ukáže, jak byl strom pěstěn, právě tak slovo vyjádří myšlenky lidského srdce. Nikoho nechval, než ho vyzkoušíš, tak se totiž osvědčí člověk.

ŽALM 92,2-3.13-14.15-16

Dobré je chválit Hospodina, opěvovat tvé jméno, Svrchovaný! Zrána hlásat tvé milosrdenství a za noci tvou věrnost. Spravedlivý pokvete jak palma, poroste jak cedr na Libanonu. Kdo jsou zasazeni v domě Hospodinově, pokvetou v nádvořích našeho Boha. Ještě ve stáří budou přinášet užitek, zůstanou šťavnatí a svěží, aby hlásali, jak spravedlivý je Hospodin, má skála, v němž není nepravosti.

2. ČTENÍ – 1 KOR 15,54-58

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Až toto tělo porušitelné vezme na sebe neporušitelnost, a toto tělo smrtelné vezme na sebe nesmrtelnost, potom se vyplní to, co stojí v Písmu: 'Vítězně je smrt (navždy) zničena! Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?' Ten bodec smrti je hřích, a hřích zase čerpal svou moc ze Zákona. Ale Bohu díky! On nám popřává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista. Proto buďte pevní, moji milí bratři, nedejte se zvíkat a vždy vynikejte v díle Páně. Víte přece, že vaše námaha není marná, (když ji konáte) ve spojení s Pánem.

EVANGELIUM – LK 6,39-45

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl učedníkům přirovnání: "Může slepý vést slepého? Nespadnou oba do jámy? Není žák nad učitele; když se dokonale vyučí, bude jako jeho učitel. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Jak můžeš říkat svému bratru: 'Bratře, dovol, ať ti vyndám z oka třísku', a sám nevidíš ve svém oku trám! Pokrytče! Napřed vyndej ze svého oka trám, a teprve potom budeš dobře vidět, abys mohl vyndat třísku z oka svého bratra. Není dobrý strom, který dává špatné ovoce, ani zase špatný strom, který dává dobré ovoce. Každý strom se pozná po vlastním ovoci. Z trní nesbírají fíky ani z bodláčí nesklízejí hrozny. Dobrý člověk vydává z dobré pokladnice svého srdce dobro, ale zlý ze zlého vydává zlo. Jeho ústa mluví to, čím (přetéká) srdce."

LITURGICKÉ TEXTY POPELEČNÍ STŘEDY

1. ČTENÍ – JOEL 2,12-18

Čtení z knihy proroka Joela.

Nyní – praví Hospodin – obraťte se ke mně celým svým srdcem, v postu, nářku a pláči! Roztrhněte svá srdce, a ne (pouze) šaty, a obraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je dobrotivý a milosrdný, shovívavý a plný lásky, slituje se v neštěstí. Kdo ví, zda se neobrátí a neodpustí, nezanechá po sobě požehnání: obětní dar a úlitbu pro Hospodina, vašeho Boha? Na Siónu zatrubte na polnici, naříd'te půst, svolajte shromáždění, svolajte lid, zasvěťte obec, sezvěte starce, shromážděte děti i kojence; ženich ať vyjde ze svého pokoje, nevěsta ze své ložnice! Kněží, Hospodinovi služebníci, ať pláčou mezi předsíní a oltářem a říkají: „Ušetř, Hospodine, svůj lid, nevydávej své dědictví v potupu, aby nad ním nevládli pohané!“ Proč se má mezi národy říkat: „Kdepak je ten jejich Bůh?“ Velkou láskou se Hospodin roznítil ke své zemi, smiloval se nad svým lidem.

ŽALM 51

Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, pro své velké slitování zahlad' mou nepravost. Úplně ze mě smyj mou vinu a očisť mě od mého hříchu. Neboť já svou nepravost uznávám, můj hřích je stále přede mnou. Jen proti tobě jsem se prohřešil, spáchal jsem, co je před tebou zlé. Stvoř mi čisté srdce, Bože! Obnov ve mně ducha vytrvalosti. Neodvrhuj mě od své tváře a neodnímej mi svého svatého ducha. Vrať mi radost ze své ochrany a posilni mou velkodušnost. Otevři mé rty, Pane, aby má ústa zvěstovala tvou chválu.

2. ČTENÍ – 2KOR 5,20-6,2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

(Bratři!) Jsme Kristovi vyslanci, jako by skrze nás napomínal Bůh. Kristovým jménem vyzýváme: Smiřte se s Bohem! S tím, který byl bez hříchu, jednal kvůli nám jako s největším hříšníkem, abychom my skrze něho byli spravedliví u Boha. Jako (Boží) spolupracovníci vás proto napomínáme, abyste nepřijali milost Boží nadarmo! (Bůh) přece říká: „V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.“ Hle, teď je ta „doba příhodná“, hle, teď je ten „den spásy“!

EVANGELIUM – MT 6,1-6.16-18

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaž si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí.“

LITURGICKÉ TEXTY 1. NEDĚLE POSTNÍ

1. ČTENÍ – DEUT 26,4-10

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: "Kněz vezme z tvé ruky koš a položí ho před oltář Hospodina, tvého Boha. Ujmeš se slova a vyznáš před Hospodinem, svým Bohem: „Můj praotec byl potulným Aramejcem, sestoupil do Egypta a přebýval tam v malém počtu osob jako přistěhovalec. Ale stal se tam národem velkým, mocným a početným. Egypťané však nás týrali, sužovali a podrobili tvrdému otroctví. Tehdy jsme křičeli k Hospodinu, Bohu našich otců, a Hospodin slyšel náš hlas, viděl naši bídu, lopotu a útlak. Hospodin nás vyvedl z Egypta mocnou rukou, napřaženým ramenem, šířil velký strach a působil znamení a divy. Přivedl nás na toto místo a dal nám tuto zem, zem oplývající mlékem a medem. Nyní hle – přináším prvotiny plodů půdy, kterou jsi mi dal, Hospodine!“ Položíš koš před Hospodinem, svým Bohem, a pokloníš se Hospodinu, svému Bohu.”

ŽALM 91

Kdo přebýváš v ochraně Nejvyššího, – kdo dlíš ve stínu Všemocného, – řekni Hospodinu: "Mé útočiště jsi a má tvrz, – můj Bůh, v něhož doufám!" Nepřihodí se ti nic zlého – a útrapa se k tvému stanu nepřiblíží. – Vždyť svým andělům vydal o tobě příkaz, – aby tě střežili na všech tvých cestách. Na svých rukou tě ponosou, – abys nenarazil o kámen svou nohou. – Po zmijí a hadu budeš kráčet, – šlapat budeš po lvu i draku. Vysvobodím ho, protože lne ke mně, – ochráním ho, protože zná mé jméno. – Vyslyším ho, až mě bude vzývat, – budu při něm v tísní, – zachráním ho a oslavím.

2. ČTENÍ – ŘÍM 10,8-13

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Co říká Písmo? "Blízko tebe je to slovo, máš ho v ústech i ve svém srdci"; to je slovo víry, kterou hlásáme. Jestliže tedy ústy vyznáváš, že Ježíš je Pán, a v srdci věříš, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. Víra v srdci vede ke spravedlnosti, vyznání ústy vede ke spáse. Písmo přece říká: "Žádný, kdo v něho věří, nebude zklamán." Není totiž žádný rozdíl mezi židem a pohanem: všichni přece mají jednoho a téhož Pána a ten je bohatě štědrý ke všem, kdo ho vzývají. Vždyť "každý, kdo bude vzývat jméno Páně, bude spasen".

EVANGELIUM – LK 4,1-13

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš se vrátil od Jordánu plný Ducha svatého. Duch ho vodil pouští čtyřicet dní a ďábel ho pokoušel. Ty dny nic nejedl, a když uplynuly, vyhladověl. Ďábel mu řekl: "Jsi-li Syn Boží, řekni tomuto kameni, ať se z něho stane chléb!" Ježíš mu odpověděl: "Je psáno: „Nejen z chleba žije člověk.“" Pak ho ďábel vyvedl vzhůru, v jediném okamžiku mu ukázal všechna království světa a řekl mu: "Všechnu tuto moc a jejich slávu dám tobě, protože mně je odevzdána a dávám ji, komu chci. Jestliže se přede mnou skloníš, všechno to bude tvoje." Ježíš mu na to řekl: "Je psáno: „Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit!“" Potom ho ďábel zavedl do Jeruzaléma, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů! Je přece psáno: „Svým andělům dá o tobě příkaz, aby tě ochránili, a ponosou tě na rukou, abys nenarazil nohou o kámen.“" Ježíš mu odpověděl: "Je řečeno: „Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha!“"

Když ďábel dokončil všechna pokušení, opustil ho až do určeného času.

PŮST

(zamyšlení Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Večeře s Tomášem kardinálem Špidlíkem, S.J., čestným občanem Pustiměře, ve stínu Kolosea a římských fór, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 13. června 2007, Řím, Itálie.

Nevěřil jsem vlastnímu sluchu, ale ujišťovali mě, že se to děje. Některé americké cestovní kanceláře, které organizují turistické výpravy do Egypta slibují účastníkům nejenom pyramidy, projížďku po Nilu, ale dokonce i účast na muslimském postu ramadanu. Připadalo mně to směšné. Přece nebudu platit cestovní společnosti za to, že mi nedají celý den jíst a pít! Ale tak to není míněno. Turisté se samozřejmě žijí dobře, ale dělají to při ramadanu slavnostně večer. Když se totiž ozve večer v Káhiře dělová rána, která ohlašuje, že už se smí jíst, elegantní restaurace jsou přepadeny turisty, kteří tu výzvu berou až příliš ochotně, i když k tomu chybí to, co mělo předcházet: celodenní půst předepsaný Koránem. Ukazuje se tu příkladně, jak ztrácejí smysl náboženské zvyky, když se vytrhnou z věřícího prostředí. Nedivíme se tedy ani my faktu, že dnešní profánní evropská společnost už také nezná nebo považuje za kuriozitu posty, které se staly zvykem u křesťanů. Mají se tedy ještě zachovávat? Proč? Jaké jsou k tomu motivy?

Bible Starého zákona zná různé druhy odříkání v jídle a pití. I u Židů však bylo dost těch, kteří předpisy nezachovávali. Reformní hnutí farizeů proto obnovovalo jejich plnou platnost. Svědčí o tom i text evangelia. Ptali se totiž Ježíše: „Jak to, že se učedníci Janovi a farizeů postí, ale tvoji učedníci se nepostí?“ Dostalo se jim odpovědi dost záhadné: „Mohou se hosté na svatbě postit, když je ženich s nimi? Pokud mají ženicha mezi sebou, nemohou se postit. Přijdou však dny, kdy od nich bude ženich vzat; potom, v ten den, se budou postit“ (Mk 2,18-19). Hlavní smysl starozákonních postů byla příprava na příchod Mesiáše. Křesťané se proto od počátku cítili osvobozeni od starých židovských předpisů. Ze Skutků apoštolských víme, jak o svobodu od Starého zákona bojoval zvláště bývalý farizej, apoštol Pavel. Ale s postupem času se ustálila jistá postní praxe i v církvi. Jaké k tomu vedly motivy? Pokusme se je schématicky vypočítat. První z nich je motiv křesťanské lásky. Člověk, který má nadbytek jídla a přitom i čisté svědomí, si rychle

uvědomí, že může něco ze svého nadbytku ušetřit pro jiné, kteří trpí nedostatkem. Považuje to za svou povinnost. Sv. Bazil to vysvětluje příkladem: Někdo zabral v divadle dvě místa a vedle něho je jiný kdo stojí. Není přirozené, že poskytne jedno ze zabraných míst druhému? Jak je tento motiv aktuální v dnešním světě! Kolik se zbytečně promrhá v nadbytku, zatímco miliony lidí hladoví.

Brzo však převzali křesťané i motiv asketický, který je často důsledně rozvinut v jiných náboženstvích. Vychází se ze zkušenosti, že v nás stále bojují proti sobě dva sklony: k hmotným a k duchovním hodnotám. Prastarý je příklad váhy. Na levé misce jsou hmotné sklony, na pravé duchovní zájmy. Převažují se navzájem. Přidáme-li tělu, ubereme duchu a naopak. První egyptští mniši se řídili tímto principem až skoro fakíristickým způsobem. Sv. Bazil tuto zásadu uvádí na správnou míru. Člověk je hmotný i duchovní současně, musí se tedy starat o obojí zájmy, ale tak, aby to bylo v přirozené míře. Tělo má své potřeby a hlásí se o ně. Ale co jsou opravdové potřeby? Křesťan, jak tvrdí sv. Bazil, má ostatním lidem ukázat, že není skutečných lidských potřeb tolik, kolik si lidé namlouvají. Kdo se uskrovní v jídle, ušetří peníze i čas na lepší věci a i jeho tělesné zdraví tím netrpí. Vždyť mnoho nemocí pochází z přejídání a ne z postu.

Nacházíme v patristické literatuře mnoho homilií o postu. Do nich připlétají autoři vedle motivů čistě náboženských i staré poučky hygienické, které hlásali lékaři a mudrci všech věků. Mužům se slibuje, že budou zdatnější a pohyblivější, když nebudou tuze jíst, ženy pak prý jsou pro stejný důvod daleko hezčí. Tedy každému svoje! Vtipná je indická legenda, podle které prý Bůh každému člověku určí už při narození množství jídla, které smí použít. Když tu dávku spotřebuje dříve, dříve umře, když si ji opatrně rozdělí, dosáhne dlouhého věku. Ukazuje to ostatně příklad mnichů, kteří se přísně postili. Dožili se dlouhého věku.

Míra skutečných lidských potřeb v jídle se ovšem nedá stanovit jednotnými pravidly. Na to poukazuje i sv. Bazil v pravidlech pro mnichy. Ta různost není diktována jenom tělesnými funkcemi, ale i silou ducha, kterému je tělo poddáno. Zvláštnosti v tomto směru označujeme jako fakírismus. Ale i v křesťanském prostředí máme mnoho svědectví o tzv. mystických postech, které se dají těžko vysvětlit přirozeně. I tu v Římě nedávno zemřela řeholní sestra, která žila v uzavřené cele, spala jenom na tvrdém lůžku a po dlouhá léta nic nejedla. Dostávala jenom ráno okýnkem sv. přijímání. Jde tu ovšem o sílu ducha v neobyčejném slova smyslu, nenapodobitelném pro ostatní.

Proto přidávají v moderní době duchovní autoři nový sympatický motiv pro půst. Jde tu o vědomí sociálního smyslu jídla. Žijeme ve společnosti s ostatními, a proto i s ostatními jíme pospolu. V rodině jsou důležitým prvkem sjednocení společná jídla. Mají se tedy konat tak, aby tu bylo radostné prostředí, klidné rozhovory, vzájemný ohled. Přátele zveme na oběd, na večeři. Nemá to být příležitost k přejídání a k pití, ale k radostnému vědomí, že jsme spolu, že máme jeden o druhého zájem a že jsme ochotni si navzájem pomáhat. To ovšem vyžaduje jistý druh postu: jíst se stálým ohledem na druhé.

Sv. Pavel píše, že máme jíst a dělat cokoli jiného k Boží slávě (1 Kor 10,31). Proto je starý zvyk v řeholních domech, že se při společném jídle čte duchovní kniha, abychom obraceli stále pozornost k vyšším hodnotám, abychom při jídle mysleli na Boha. Ale láska k Bohu je spojena s láskou k bližnímu. Když u společného jídla nečteme duchovní knihy, máme dost příležitosti obracet pozornost k tomu, kdo s námi sedí u stolu a myslet na jeho potřeby a zájmy. I tak při jídle převládá duch nad tělem a děje se to k slávě Boží.

POKUŠENÍ PÁNĚ

(úvaha Tomáše kardinála Špidlika, S.I., čestného občana Pustiměře)

Římská katolická akce přišla na tuto ideu, jak oživit smysl nedělního kázání. Začalo se zatím jen v postní době, ale zdá se, že se iniciativa rozšíří, protože měla úspěch. Několik dní před nedělí, obvykle už ve středu večer, se sešla tzv. "tavola rotonda", společná diskuse, na téma evangelia, která se budou v neděli číst. Vysvětlil je jeden exegeta, profesor biblických věd, po něm jeden patrolog shrnul některé myšlenky, které četli v textu Otcové církve. Nato promluvil básník, kterého evangelium inspiruje. A nakonec veřejný pracovník, sociolog nebo politik. Když šlo o téma pokušení Páně, setkal jsem se tu v diskusi s italským spisovatelem Pascolim. Jeho samého, jak říkal, téma o pokušení Páně, vždycky fascinovalo. Citoval pasáže z lidové sicilské hry o tomto tématu a pak dodal, že si nedovede Krista bez pokušení vlastně ani představit. Lidé se diví, jak se mohl odvážit ďábel na samého Mesiáše. Pascoli tvrdil, že pokušení patří naprosto nutně k růstu každého velikána. Všecko velké vzniká jakousi zásadní volbou a bojem proti zlu.

Protože Pascoli navazoval na to, co já jsem před ním řekl o pokušení v analýze prvních Otců pouště, ve všeličems jsme se shodli, ale něco bylo potřeba přece jenom lépe ujasnit.

Je zajímavé, že považoval pokušení za nutný prvek duchovního růstu i sv. Antonín Poustevník. Od něho pochází známá věta: „Kdo není pokoušen (ke zlému), ten se ani nespasí.“ Duchovní život je nutně boj a bojuje se proti nějakému nepříteli. Evagrius, který je teoretik egyptských poustevníků, rozlišil tyto nepřátele na dvojí: vnější a vnitřní. Když se někdo rozhodne k duchovnímu životu, setkává se na počátku s mnoha vnějšími potížemi. Všecko se mu staví do cesty. Příbuzní ho nechápou, přátelé odrazují, známí mu překázejí. Ale to všechno časem pomine. Vnějších potíží den ze dne ubývá. Znamená to, že by nastal klid? Právě naopak. Nyní přišla doba potíží vnitřních. Když nás přestalo zajímat to, co se děje kolem nás, začnou se vyvalovat vlny zevnitř, ze srdce. Vzpomeneme si najednou na setkání, na která jsme už dávno zapomněli, vynoří se nápady, o kterých bychom si mysleli, že nejsme nikdy schopni něco podobného vymyslet, představy fantasmie nabývají nestvůrné a perversní formy. Ve vlnách srdce se vynořil Leviathan, biblická mořská obluda.

Nezkušený se poleká, diví se tomu, co se tu děje. Vydává se v nebezpečí, že své nápady, představy a touhy uskuteční, že skočí do té mořské propasti, která se před ním otevřela. V tomto okamžiku se musí podle nauky mnichů objevit zkušený duchovní otec. Ten tyto všechny zjevy duchovního vývoje zná. Naučí nezkušeného rozlišovat mezi dobrem a zlem, ukáže mu, jak se proti zlému bojuje, jak se pokušení odporuje, jak v tomto neustálém denním boji o dobro člověk sílí a roste, jak se stává nakonec mužem Božím, který se pokušením ďábla směje. Spisovatel Pascoli byl nadšen, když jsem mu popsal tento duchovní boj, jak jej znám ze spisů prvních mnichů. Řekl, že tak si i on představoval vývoj genia: neustálé rozhodování se mezi dobrem a zlem, výběr mezi mnoha možnostmi, volba té nejlepší.

Ale v další diskusi jsme se najednou začali rozcházet. Pascoli řekl, že se mu zdá, jakoby dobro i zlo patřilo k samé podstatě člověka, jakoby bylo v kořenech jeho bytí. Kdyby tam nebylo, z nikoho by nevyrostl génius nebo světec.

Tu jsem ovšem musel začít odporovat, Ujistil jsem ho, že chápu, co chce vyjádřit. Těšilo ho, když jsem ho upozornil, že se podobně vyjadřuje i Jakub Boehme, protestantský lidový mystik, tolikrát zásadně odsouzený a který přesto inspiruje mnoho velkých myslitelů. Ale v zájmu pravdy křesťanského zjevení musíme přece jenom jisté výrazy podstatně změnit. Nutí nás k tomu i tradice prvních mnichů, kteří tuto vnitřní zkušenost tak prožívali.

I tenkrát byli někteří, kteří dávali pokušení větší význam než má doopravdy. Byli to zvláště mniši syrští. Semitská rasa, ze které pocházeli, měla vždycky víc smyslu pro přímý zážitek než pro logické myšlení. Je to snad víc básnické, víc mystické, ale dar Boží je také rozum, který se snaží pochopit zjevenou pravdu.

Zjevení pak nám říká, že všechno, co Bůh stvořil, je dobré (srov. Gn 1,10 násl.). Není tedy možné, aby bylo zlo v nás, v naší podstatě, v našem kořenu. Syrští charismatičtí mniši, tzv. mesaliáni, mysleli, že je naše duše jenom jakoby bitevní pole, že je to město, o jehož vládu zápasí ďábel a Duch svatý, a že člověk se musí k jedné z těch válčících stran přidat.

Pravověrní církevní Otcové dali tomuto boji trochu jiný podklad. Duše je hrad dobra a Duch svatý má v něm své přirozené sídlo. Zlo doráží zvenčí, útočí ve formě zlých myšlenek, přání, obrazů. Ale ty nejsou ani z nás ani naše. Vniknou do nás a stávají se našimi teprve tehdy, až jim dobrovolně přivolíme, až jim dáme souhlas, až jim otevřeme sami brány srdce. Možná někdo namítne, že není velký rozdíl mezi obojím pojetím, ať už nepřítel přichází zvenčí nebo zevnitřku, praktický důsledek je stejný. Bojuj proti zlu a budeš Božím mužem!

A přece rozdíl tu je podstatný. Nikdo nemůže klidně vzdorovat zlu, leda má-li čisté svědomí. Jak by však mohl mít čisté svědomí ten, kdo je vnitřně rozdělený, kdo je podle výroku Pascalova napůl anděl a napůl zvíře, nebo podle Luthera světec a démon současně? Kristus chce, abychom bojovali jako světci, mniši vedli "andělský boj". Zlo, kterému nepřivolíme a s kterým se neztotožníme, nepatří k nám, nejsme to my.

V dějinách musela církev vícekrát zasáhnout proti těm, kdo to nedovedli pochopit. Tak čteme např. v Denzingerových výpiscích z úředních církevních dokumentů také odsouzení článků Baiových a tuto definici: „Žádostivost pochází z hříchu, ke hříchu vede, ale není hřích“. Biblické slovo *žádostivost*, *epithymia*, *concupiscentia*, vyjadřuje všechno to, po čem bychom rádi sáhli, i když je to v rozporu s Božím zákonem. Je to zakázané ovoce v ráji duše, které je pěkné na pohled (srov. Gn 3,6). Jsme zlí proto, že po zlém zatoužíme? Konkrétně řečeno: Jsem sebevrah, když mě napadne skočit z okna? Hřeším proti lásce k bližnímu, když mu závidím jeho úspěch. Nenávidím ho proto, že je mně krajně nesympatický? Jsem pijan, když se mi chce pít a hřeším proti 6. přikázání, když se rozpálila fantazie?

Učení církve je tu vždycky pevné. Všecka tato pokušení jsou z hříchu, jsou následek porušení, k hříchu vedou, když se jim neodporuje. Ale nejsou hřích. Jsou to bzučící mouchy okolo hlavy, které znervózňují, ale pevného nepřivedou z rovnováhy. Proto mohl být pokoušen i Kristus, "svatý Boží" (Mk 1,24). Jsme denně pokoušeni i my; a přece i tím denně rosteme ve svatosti, k dospělosti Božích dětí (Ef 4,13).

***„Jak je smutné, když lidé a národy,
honosící se tím, že jsou křesťané, vidí druhé
jako nepřátele a pomýšlejí na to, že proti
sobě povedou válku! Je to velmi smutné.“***

PAPEŽ FRANTIŠEK PŘED NEDĚLNÍ MODLITBOU ANDĚL PÁNĚ, 20. ÚNORA 2022

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V evangeliu dnešní liturgie dává Ježíš učedníkům několik základních pokynů pro život. Pán má na mysli ty nejtěžší situace, ty, které jsou pro nás zkouškou, ty, které nás konfrontují s těmi, kdo jsou vůči nám nepřátelští a nevraživí, s těmi, kdo se nám stále snaží škodit. V těchto případech je Ježíšův učedník vyzván, aby nepodléhal instinktům a nenávisti, aby se

nevzdával, ale aby šel dál, mnohem dál: aby překročil instinkty, aby překročil nenávist. Ježíš říká toto: "Milujte své nepřátele, čiňte dobře těm, kdo vás nenávidí" (Lk 6,27). A ještě konkrétněji: "Když tě někdo udeří do tváře, nastav mu i druhou" (v. 29). Když to slyšíme, zdá se nám, že Pán žádá nemožné. A proč tedy milovat své nepřátele? Pokud na násilníky nereagujete, má každé zneužití moci volnou ruku, a to není správné. Ale je tomu skutečně tak? Opravdu nás Pán žádá o věci, které jsou nemožné, nebo dokonce nespravedlivé? Je to tak?

Nejprve se zamysleme nad pocitem nespravedlnosti, který pociťujeme při "nastavování druhé tváře". A vzpomeňme si na Ježíše. Během svého umučení, při nespravedlivém procesu před veleknězem, dostane v jednu chvíli facku od jednoho ze strážců. A co dělá? On ho neuráží, ne, ne! Říká strážci: "Jestli jsem mluvil špatně, ukaž mi, kde je to zlo. Ale když jsem mluvil dobře, proč mě biješ?" (J 18,23). Žádá o vysvětlení způsobeného zla. Nastavit druhou tvář neznamena mlčky trpět a podřizovat se nespravedlnosti. Ježíš svou otázkou odsuzuje to, co je nespravedlivé. Ale dělá to bez hněvu, bez násilí, spíše s laskavostí. Nechce vyvolat hádku, ale rozptýlit zášť, a to je důležité: společně hasit nenávist a nespravedlnost a snažit se napravit vinného bratra. Není to snadné, ale Ježíš to dokázal a říká nám, abychom to udělali také. To je nastavování druhé tváře: Ježíšova mírnost je silnější reakcí než rána, které se mu dostalo. Nastavení druhé tváře není ústupkem poraženého, ale činem toho, kdo má větší vnitřní sílu, nastavení druhé tváře je přemožením zla dobrem, které otevírá cestu do srdce nepřítelů a odhaluje nesmyslnost jeho nenávisti. A tento postoj, toto nastavování druhé tváře, není diktován vypočítavostí nebo nenávistí, ale láskou. Drazí bratři a sestry, právě bezplatná a nezasloužená láska, kterou dostáváme od Ježíše, vytváří v našich srdcích způsob jednání podobný jeho, který

odmítá jakoukoli pomstu. Přitom my jsme zvyklí se mstít: "Tys mi udělal tohle, já ti udělám tohle...". Nebo chovat v srdci zášť, která člověka zraňuje, ničí.

Přejděme k druhé námitce: je možné, aby člověk začal milovat své nepřátele? Kdyby to záviselo jen na nás, bylo by to nemožné. Pamatujme však, že když Pán o něco žádá, chce to dát. Nikdy nás Pán nežádá o něco, co by vám nedal už dříve. Když mi říká, abych miloval své nepřátele, chce mi k tomu dát schopnost. Bez této schopnosti bychom toho nebyli schopni, ale on vám říká: "Milujte svého nepřítele" a dává vám schopnost milovat. Svätý Augustin se modlil takto, poslechněte si, jaká je to krásná modlitba: Pane, "dej mi, co žádáš, a žádej, co chceš" (Vyznání, X, 29.40), "dej mi, co žádáš, a žádej, co chceš", ale to proto, že jsi mi to dal jako první. Co bychom měli žádat? Co nám Bůh rád dává? Sílu milovat, která není věcí, ale je to Duch svatý. Moc milovat je Duch svatý a s Ježíšovým Duchem můžeme na zlo odpovídat dobrem, můžeme milovat ty, kdo nám ubližují. To křesťané dělají. Jak je smutné, když lidé a národy, honosící se tím, že jsou křesťané, vidí druhé jako nepřátele a pomýšlejí na to, že proti sobě povedou válku! Je to velmi smutné!

A co my, snažíme se žít podle Ježíšových výzev? Vzpomeňme si na člověka, který nám ublížil. Každý si na někoho vzpomene, je běžné, že nám někdo ublížil - myslíme na něj. Možná je v nás zášť. Postavme tedy tuto nelibost vedle obrazu pokorného Ježíše během jeho zkoušky, po facce. A pak prosme Ducha svatého, aby působil v našich srdcích. Nakonec se za takového člověka modleme: modleme se za ty, kdo nám ublížili (srov. Lk 6,28), a když nám ublížili a my o tom hned jdeme vyprávět ostatním a cítíme se jako oběti, zastavme se a prosme Pána za toho člověka, aby mu pomohl, a tak se tento pocit zášti rozptýlí. Modlitba za ty, kdo s námi špatně zacházeli, je první věcí, která proměňuje zlo v dobro. Kéž nám Panna Maria pomáhá být mírumilovnými vůči všem, zvláště vůči těm, kteří jsou nepřátelští a nemají nás rádi.

Nejsme křesťané, když proti sobě válčíme

SERGIO CENTOFANTI, VATICAN NEWS

Při modlitbě Anděl Páně papež komentoval evangelium, v němž Ježíš říká učedníkům, aby milovali své nepřátele: "Jak smutné je, když lidé a národy, hrdě se hlásící ke křesťanství, vidí druhé jako nepřátele a pomýšlejí na to, že proti sobě povedou válku!"

Možná budeme takoví blázni, že spolu začneme válčit. Začneme válku v Evropě s nepředstavitelnými následky. Ale neříkejme si pak křesťané.

Hrajeme si s ohněm. Možná nám nestačí neviditelné války, ty světové války, které každoročně způsobují miliony úmrtí v důsledku hladu a chudoby, nemocí, kterým se dá vyhnout, násilí v tolika zapomenutých

konfliktech, každodenní kriminality, pracovních úrazů nebo té skryté války, které se říká samota, vyloučení, vykořisťování, lhostejnost. Pak je tu válka, o které už nevíme: válka proti našim dětem zabitým v lůně matek. Možná je to ta nejneviditelnější válka. Kdo ví, jestli nás jednou potomci za toto tiché zabíjení neodsoudí. Ti, kdo tyto velké války nevidí,

považují svůj malý mír za samozřejmost. Nechceme se odsoudit k opakování chyb minulosti. Možná nám nestačí pandemie, která již zachvátila celé lidstvo, zabíjí kohokoli a ožebračuje ty nejchudší a ještě více obohacuje některé bohaté. A dnes už jen hrozba války zvyšuje chudobu mnoha lidí a bohatství několika jedinců. Znepokojují nás běsy a nenávist, které obcházejí světem: výbuchy násilí, slova opovržení, výbuchy zuřivosti. Znepokojující jsou urážky a napadání mezi samotnými křesťany. Ježíš řekl, že nás poznají podle lásky, kterou máme jeden k druhému. Stačí se podívat na sociální sítě a blogy: často jsme svědky střetů a bezuzdné vzájemné agrese, třeba ve jménu pravdy a spravedlnosti. Svátý Pavel říká Galatům: "Když už se navzájem koušete a požíráte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili úplně!". (Gal 5,15). Pokud však mezi sebou válčíme my, kteří věříme v evangelium, jak můžeme žádat ostatní, aby neválčili? Evangelium nás žádá, abychom milovali své nepřátele a přemáhali zlo dobrem. To zní jako utopie. Možná budeme tak šílení, že spolu budeme válčit. Ale alespoň se pak už nenazývejme křesťany.

Nezapomínejme: válka je šílenství!

SERGIO CENTOFANTI, VATICAN NEWS

Někteří velcí vůdci o ní začali mluvit. Znepokojující je už jen to, že slyšíme slovo "světová válka". Americký prezident Joe Biden vyzval americké občany, aby okamžitě opustili Ukrajinu, protože "věci se mohou rychle zvrtnout". "Když po sobě začnou střílet Američané a Rusko, je to světová válka," dodal.

Je děsivé slyšet řeči o "světové válce". Jedno sloveso, které bylo použito, je zarážející: "zešílet". Papež František při středeční generální audienci důrazně vyzval lidi, aby se i nadále modlili za mír tváří v tvář rostoucímu napětí kvůli ukrajinské krizi: "Nezapomínejme: válka je šílenství!"

Řekl to již při jiných příležitostech, například na setkání "Středomoří, hranice míru" v Bari 23. února 2020:

„Válka (...) je v rozporu s rozumem (...) je to šílenství, protože je šílenství ničit domy, mosty, továrny, nemocnice, zabíjet lidi a ničit zdroje místo budování lidských a ekonomických vztahů. Je to šílenství, se kterým se nemůžeme smířit.“

Papež František to 13. září 2014 při mši svaté, které předsedal u vojenského památníku v Redipuglii u příležitosti stého výročí začátku první světové války, řekl se stejnou silou:

„Válka je šílenství. Zatímco Bůh uskutečňuje své stvoření a my lidé jsme povoláni ke spolupráci na jeho díle, válka ho ničí. Ničí také to nejkrásnější, co Bůh stvořil: lidskou bytost. Válka naruší vše, dokonce i pouto mezi bratry. Válka je šílená, jejím plánem rozvoje je destrukce: chce se rozvíjet skrze ničení! Chamtivost, nesnášenlivost, touha po moci... to jsou motivy, které vedou k rozhodnutí válčit, a tyto motivy jsou často

ospravedlňovány ideologií; ale nejdříve je tu vášeň, je tu pokřivený impuls. Ideologie je ospravedlněním, a když ideologie není, je tu Kainova odpověď: "Co je mi do toho?" "Jsem strážcem svého bratra?" (Gn 4,9). Válka se nedívá nikomu do tváře: starým lidem, dětem, matkám, otcům... "Co je mi do toho?". Nad vchodem na tento hřbitov se vznáší posměšné heslo války: "Co je mi do toho?". Všichni tito lidé, kteří zde leží, měli své plány, své sny..., ale jejich životy byly přerušeny. Proč? Protože lidstvo si řeklo: "Co je mi do toho?". I dnes, po druhém neúspěchu další světové války, můžeme možná mluvit o třetí válce vedené "po částech", se zločiny, masakry, ničením (...) Jak je to možné? Je to možné, protože i dnes jsou v pozadí zájmy, geopolitické plány, lačnost po penězích a moci, je tu zbrojní průmysl, který se zdá být tak důležitý! A tito plánovači teroru, tito organizátoři konfrontace, stejně jako podnikatelé se zbraněmi, mají v srdci napsáno: "Co je mi do toho?" Moudrý člověk musí rozpoznat chyby, cítit bolest, činit pokání, prosit o odpuštění a plakat."

V minulém století, po slovech Benedikta XV. o zbytečném vraždění v první světové válce a Pia XII. o druhé světové válce "mírem se nic neztrácí, válka může zhatit všechno", napsal Jan XXIII. v roce 1963, tváří v tvář hrozbě jaderného konfliktu, v Pacem in terris:

"Lidé žijí v noční můře hurikánu, který může kdykoli propuknout s nepředstavitelnou drtivou silou. Vzhledem k tomu, že ty zbraně existují, a přestože je těžké uvěřit, že existují lidé, kteří jsou schopni převzít odpovědnost za zkázu a bolest, kterou by válka způsobila, není vyloučeno, že by válečnou mašinérii mohla nastartovat nepředvídatelná a nekontrolovatelná událost."

V historii jsme byli svědky toho, jak se mnoho jisker změnilo v ničivé požáry. Dnes je děsivé jen slyšet slovo "světová válka". Během války v Bosně a Hercegovině v 90. letech 20. století mnoho přeživších opakovalo podobnou větu, přestože stáli na opačných stranách: "Nikdy jsem si nepředstavoval, že by se to tady mohlo opakovat."

Hrozba humanitární katastrofy, jakou jsme nezažily

Se společnou výzvou k politickému dialogu a k zabránění humanitární katastrofě vystoupili prezident Evropské charity Michael Landau a prezidentka Caritas na Ukrajině Tetiana Stawnychyová.

Pokud nebude nalezeno mírové řešení konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou, hrozí milionová vlna uprchlíků na samotné Ukrajině i v sousedních zemích, uvedl Landau v sobotu. Důsledkem by byla "humanitární katastrofa, jakou jsme v Evropě nezažili už desítky let". Ukrajina je součástí Evropy, a proto má konflikt humanitární dopad na celý kontinent, upozornil Landau. Evropa musí "udělat vše pro to, aby poskytla rozhodnou a komplexní humanitární reakci na toto humanitární drama". Caritas mezitím pokračuje v činnosti po celé Ukrajině - dokonce i v nejvíce postižených oblastech konfliktu na východě Ukrajiny, informovala prezidentka Caritas Ukrajina Stawnychyová. Dva týmy musely být nedávno z bezpečnostních důvodů staženy, ale udělalo se vše pro to, aby se

pokračovalo v projektech a programech pomoci, které byly vytvořeny za posledních 30 let a z nichž měly prospěch zejména děti a rodiny, ale také lidé, kteří potřebují péči, a zdravotně postižení. Mnoho dětí trpělo po osmi letech války na východě Ukrajiny záchvaty paniky a traumaty. Neměli by zůstat sami. V současné době rozehrávají různé scénáře a snaží se připravit na nadcházející dny a týdny, řekla Stawnychyová. Pokud dojde k hromadnému útěku, bude to pro Caritas "mimořádně náročné všude na Ukrajině i v sousedních zemích", řekl Landau. Ředitelka dětského centra Caritas v Kyjevě Vera Koshilová na tiskové konferenci přiblížila konkrétní práci, zejména s dětmi a rodinami, které trpí v důsledku probíhajícího konfliktu. Na nadcházející dny a týdny se připravují mimo jiné balením nouzových kufrů pro děti pro případ nutnosti evakuace, zřizováním bezpečných místností a vypracováváním evakuačních plánů. Kromě toho se snaží na konflikt s dětmi vědomě nijak neupozorňovat při své každodenní práci, protože děti jsou stále traumatizované a mnohé z nich trpí psychickým stresem a nočními můrami.

Národy se musí vzbouřit proti válkám mocných

SERGIO CENTOFANTI, VATICAN NEWS

Papež v neděli při modlitbě Anděl Páně znovu vyzval k modlitbě za mír na Ukrajině. Ve světě posiluje tichá modlitba Božích "maličkých" tváří v tvář hrozivému hluku zbraní těch "velkých".

V průběhu dějin národy velmi trpěly válkami mocných. Kolik nevinných obětí, kolik slz, kolik bolesti kvůli válkám, ve kterých bojují slabí pro silné. Války, které oslabily slabé a posílily silné.

V posledních dnech se začalo mluvit o možnosti třetí světové války. Je děsivé o tom jen slyšet.

Výzva Jana Pavla II. z Vánoc 1990, před vypuknutím války v Zálivu, zní stále prorocky: "Ať se odpovědní přesvědčí, že válka je avantýrou bez návratu!". Ještě dnes, po více než 30 letech, neseme následky této války: násilí, terorismus, další války, utrpení dalších lidí.

Dnes nasloucháme hlasu velkých, kteří mluví o válce. Musíme naslouchat hlasu těch nejmenších, kteří mluví o míru. V historii se to již stalo. Gándhí zmobilizoval lid složený z mnoha malých lidí, miliony malých lidí se spojily, aby zvítězily mírem, což se zdálo nemožné. Také v minulém století se mocné diktátorské režimy, které se zdály neporazitelné, zhroutily bez násilí, protože se bezbranný lid vzbouřil.

Evangelium prohlašuje tvůrce pokoje za blahoslavené. "Válka je šílenství," řekl papež František: přináší lidem jen utrpení a zkázu.

Mohou se však národy vzbouřit proti válkám mocných? Ne. "Musí" se vzbouřit.

Zvolme si mírové vůdce - jinak riskujeme sebezničení.

SERGIO CENTOFANTI, VATICAN NEWS

Dříve jsme jim říkali spravedlivé války. I dnes se najdou tací, kteří je tak definují. Stačí dodržet krátký seznam zásad a konflikt je oprávněný. Stačí záminkou zakrýt zájmy a touhu po moci, nebo ani to ne, a pak stačí popřít důkazy. "Dobrý účel" umožňuje tolerovat vedlejší škody, ničení a nevinné oběti.

V dějinách dokonce určitá teologie poskytovala válečníkům všech dob důvody k rozpoutání konfliktů všeho druhu: stačilo, aby legitimní autorita nařídila válku, třeba z důvodu cti. Jistě, Hitlera bylo třeba zastavit. Teroristy je samozřejmě třeba zastavit. Slabé je třeba bránit před útlakem a násilím nejsilnějších. Je to povinnost. Bez spravedlnosti a svobody není skutečného míru.

A přesto dnes jako nikdy předtím potřebujeme proroky míru, muže a ženy, kteří konají nové, uprostřed násilí nemyslitelné činy a jsou světlem pro lidstvo, bojující zbraněmi mírnosti: jako František z Assisi, bezbranný poutník během křížových výprav, s evangeliem v ruce před sultánem. Stejně jako Martin Luther King a Gándhí, kteří čelili moci slabostí. Jako Dorothy Dayová a Tereza z Kalkaty, které proti vyloučení nebojovaly nenávistí, ale spravedlností a láskou.

Dnes potřebujeme vůdce, kteří dělají nové věci, ne obvyklá slova, obvyklé bla bla bla, které vedou ke stále stejným válkám. Potřebujeme nové svědomí mezi národy, aby se již nenechaly oklamat rétorikou projevů, které se zaměřují na emoce: nepotřebujeme slova, ale mírové činy.

Dnes je odpovědnost každého z nás větší než v minulosti, protože ničivá síla zbraní se může změnit v sebevraždu lidstva. Vůdce tvoří lidé. Ať si národy zvolí prorockou politiku, která dokáže proměnit meče v radlice a oštěpy v srpy.

Potřebujeme bratrství jako nikdy předtím. Musíme zjistit, že jsme všichni bratři. Už nenazývejme války spravedlivými, řekl papež František. Budujme mír. Zvolme si mírové vůdce. Jinak riskujeme sebezničení.

KATECHEZE O SVATÉM JOSEFOVI

Svatý Josef, patron dobré smrti

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 9. 2. 2022)

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

V minulé katechezi, opět inspirované postavou svatého Josefa, jsme se zamýšleli nad významem společenství svatých. A právě na základě toho bych se dnes rád věnoval zvláštní úctě, kterou křesťanský lid odjakživa chová ke svatému Josefu jako patronu dobré

smrti. Tato úcta má původ v představě, že Josef zemřel dříve než opustil dům v Nazaretě a že mu v té chvíli byli nablízku Panna Maria a Ježíš. Nemáme pro to žádné historické doklady, ale vzhledem k tomu, že se Josef ve veřejném životě již neobjevuje, předpokládá se, že zemřel v Nazaretě, kde byl se svou rodinou. V hodině smrti ho doprovázeli Ježíš a Maria.

SMRT SV. JOSEFA. Freska v klenbě presbytáře chrámu sv. Josefa v Nazaretě.
Peregrinatio ad Fontes Salutis, 27. února 2013, Nazaret, Izrael.

Před sto lety papež Benedikt XV. napsal, že "skrze Josefa přicházíme přímo k Marii a skrze Marii k původu veškeré svatosti, kterým je Ježíš". Josef i Maria nám pomáhají jít za Ježíšem. A když tento papež povzbuzoval k pobožnostem ke cti svatého Josefa, doporučoval zejména jednu věc. Říkal totiž: "Protože je pozásluze považován za nejúčinnějšího ochránce umírajících, neboť jej v hodině smrti provázeli Ježíš a Maria, úkolem pastýřů bude vštěpovat a podporovat [...] ta zbožná bratrstva, která si kladou za úkol prosit sv. Josefa za umírající, jako jsou bratrstva "Dobré smrti", "Odchodu svatého Josefa" nebo modlitby "za umírající." (Motu proprio *Bonum sane*, 25. července 1920).

Drazí bratři a sestry, možná si někteří lidé myslí, že tento jazyk a tato témata jsou pouhým dědictvím minulosti, ve skutečnosti se však náš vztah ke smrti nikdy netýká minulosti, ale vždycky se týká přítomnosti. Papež Benedikt XVI. před několika dny o sobě řekl, že "stojí před temnou branou smrti". Můžeme poděkovat papeži, který má ve svých 95 letech natolik jasnou mysl, že říká: "Jsem před temnotou smrti, před temnou branou smrti". Dává nám hezký impuls, že? Takzvaná kultura "blahobytu" se snaží realitu smrti odstranit, ale koronavirová pandemie ji dramatickým způsobem znovu přivedla do centra pozornosti. Bylo to strašné, smrt byla všude kolem, mnoho bratří a sester ztratilo své blízké, aniž by jim mohli být nablízku, a proto bylo ještě těžší smrt přijmout a vnitřně zpracovat. Jedna zdravotní sestra mi vyprávěla, že stála před babičkou, která umírala s covidem, a ta jí říkala: "Než odejdu, chtěla bych se rozloučit se svou rodinou." A ta sestra měla dost odvahy, vytáhla mobilní telefon a vytočila jí číslo. Přesto se snažíme všemi způsoby zahnat myšlenku na svou konečnost, a tak si namlouváme, že můžeme smrt zbavit její moci a zahnat strach. Křesťanská víra však strach ze smrti nezahání, spíše nám pomáhá postavit se k ní čelem. Dříve nebo později každý z nás projde touto branou...

Pravé světlo, které osvětluje tajemství smrti, vychází z Kristova vzkříšení. V něm je světlo. A svatý Pavel píše: "Káže se o Kristu, že vstal z mrtvých. Ale jak potom mohou říkat někteří z vás, že vzkříšení mrtvých není? Není-li však žádné vzkříšení mrtvých, nevstal ani Kristus! A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je vaše víra." (1 Kor 15,12-14). Existuje jedna jistota: Kristus byl vzkříšen, Kristus vstal z mrtvých, Kristus je živý mezi námi. A to je světlo, které nás čeká za temnou branou smrti.

Drazí bratři a sestry, jen díky víře ve vzkříšení můžeme stanout před propastí smrti a nenechat se přemoci strachem. A nejen to, můžeme navrátit smrti pozitivní roli. Přemýšlení o smrti, osvětlené Kristovým tajemstvím, nám totiž pomáhá pohlédnout novými očima na celý život. Nikdy jsem neviděl, že by za pohřebním vozem jel stěhovací kamion! Za pohřebním vozem jsem ho neviděl nikdy! Půjdeme sami, v kapsách rubáše nic mít nebudeme: nic. Protože rubáš kapsy nemá. V tom je osamělost smrti: za pohřebním vozem nejezdí stěhovák. Nemá smysl hromadit bohatství, když jednoho dne zemřeme. To, co potřebujeme nashromáždit, je milosrdná láska, schopnost dělit se, schopnost nebýt lhostejný k potřebám druhých. Anebo - Jaký smysl má hádat se s bratrem, sestrou, přítelem, členem rodiny nebo bratrem či sestrou ve víře, když jednoho dne zemřeme? Jaký smysl má zlobit se, zlobit se na druhé? Tváří v tvář smrti mnoho věcí nabývá jiných rozměrů. Je dobré umírat smířený, bez zášti a výčitek! Rád bych řekl jednu pravdu: Všichni jsme na cestě k této bráně, všichni.

Evangelium nám říká, že smrt přichází jako zloděj. Říká to Ježíš: přichází jako zloděj, a jakkoli se snažíme mít její příchod pod kontrolou, třeba plánováním vlastní smrti, zůstává událostí, s níž musíme počítat a před níž se musíme také rozhodovat.

Dvě úvahy jsou pro nás křesťany podstatné. Za prvé: Smrti se nemůžeme vyhnout, a právě proto je nemorální úporná léčba, pokud jsme udělali všechno, co bylo v lidských silách, abychom nemocného vyléčili (srov. Katechismus katolické církve, č. 2278). Vzpomeňme na větu věřícího Božího lidu, prostého lidu: "Nechte ho zemřít v pokoji", "dopřejte mu smrt v pokoji" - jaká moudrost! Druhá úvaha se týká kvality smrti samé, kvality bolesti a utrpení. Musíme být vděční za veškerou pomoc, kterou se medicína snaží poskytnout, aby takzvaná "paliativní péče" umožnila každému člověku, jehož život se schyluje k poslednímu úseku své cesty, prožít tuto chvíli co nejlidštějším způsobem. Musíme však být opatrní, abychom tuto pomoc nezaměňovali s nepřijatelným směřováním k zabíjení, k eutanazii. Musíme doprovázet ke smrti, ale nesmíme ji vyvolávat ani napomáhat jakékoli formě asistované sebevraždy. Chtěl bych zdůraznit, že právo na péči a léčbu pro všechny musí být vždy upřednostňováno, aby ti nejslabší, zejména staří a nemocní lidé, nebyli nikdy odepisováni. Právo totiž máme na život, nikoli na smrt, kterou je třeba přijmout, nikoli působit. A tento etický princip se týká všech, nejen křesťanů nebo věřících. Chtěl bych však na tomto místě poukázat na jeden sociální problém, který je velmi reálný, totiž "plánování" - nevím, zda je to správné slovo - ale mám na mysli urychlování smrti starých lidí. Mnohokrát jsme svědky toho, že v určité sociální vrstvě dostávají staří lidé - protože nemají prostředky - méně léků, než by potřebovali, a to je nehumánní. Nepomáhá jim to, spíše je to vede k rychlejší smrti. A to není ani lidské, ani křesťanské. O staré lidi je třeba pečovat jako o poklad lidstva: Jsou naší moudrostí. I kdyby nemluvili, i kdyby nebyli zcela při smyslech, jsou symbolem lidské moudrosti. Jsou to ti, kteří kráčeli před námi a zanechali nám mnoho krásných věcí, vzpomínek, moudrosti. Prosím vás, neizolujte staré lidi, neurychlujte jejich smrt. Pohlazení starého člověka přináší stejnou naději jako pohlazení dítěte, protože začátek a konec života je vždycky tajemstvím; tajemstvím, které je třeba ctít, doprovázet, pečovat o něj a milovat.

Kéž nám svatý Josef pomůže prožít tajemství smrti co nejlépe. Pro křesťana je dobrá smrt zkušeností Božího milosrdenství, které se nám přibližuje i v poslední chvíli našeho života. Také v modlitbě Zdravas Maria se modlíme a prosíme Pannu Marii, aby nám byla nablízku "v hodině smrti naší". Právě proto bych rád tuto katechezi zakončil společnou

modlitbou Zdravas Maria k Panně Marii za umírající, za ty, kdo procházejí touto temnou branou, a za všechny zarmoucené členy rodiny.

Svatý Josef, patron všeobecné Církve

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 16. 2. 2022)

Když odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil.“ On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odešel do Egypta a byl tam až do smrti Herodovy. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: „Z Egypta jsem povolal svého syna.“ (Matouš 2,13-15)

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dnes uzavíráme cyklus katechezí o postavě svatého Josefa. Tyto katecheze doplňují apoštolský list *Patris corde*, který byl sepsán u příležitosti 150. výročí prohlášení svatého Josefa za *Patrona katolické církve* blahoslaveným Piem IX. Co však tento titul znamená? Co znamená, že svatý Josef je "patronem církve"? Rád bych se nad tím dnes s vámi zamyslel.

I v tomto případě nám evangelia poskytují nejsprávnější klíč k výkladu. Na konci každého příběhu, v němž je Josef protagonistou, se v evangeliu píše, že bere s sebou dítě i jeho matku a dělá to, co mu Bůh přikázal (srov. Mt 1,24; 2,14.21). Vyniká tak skutečnost, že Josefovým úkolem je chránit Ježíše a Marii. Je jejich hlavním strážcem: "Ježíš a Maria, jeho Matka, jsou vskutku nejcennějším pokladem naší víry" (*Patris corde*, 5) a tento poklad střeží svatý Josef.

V plánu spásy nelze syna oddělit od matky, od té, která "pokročila na pouti víry a věrně zachovala spojení se svým Synem až ke kříži" (*Lumen gentium*, 58), jak připomíná II. vatikánský koncil.

Ježíš, Maria a Josef jsou v jistém smyslu prvotním jádrem církve. Ježíš je člověk a Bůh, Marie, první učednice, je Matka a Josef je opatrovník. A také my "se musíme vždy ptát sami sebe, zda ze všech sil chráníme Ježíše a Marii, kteří jsou tajemně svěřeni naší odpovědnosti, naší péči, našemu opatrovnickví" (*Patris corde*, 5). A zde je velmi krásná známka křesťanského povolání: střežit. Střežit život, střežit lidský vývoj, střežit lidskou mysl, střežit lidské srdce, střežit lidskou práci. Křesťan je – můžeme říci – jako svatý Josef: musí střežit. Být křesťanem neznámá jen přijmout víru, vyznávat víru, ale střežit život, svůj vlastní život, život druhých, život církve. Syn Nejvyššího přišel na svět ve stavu velké slabosti: Ježíš se tak narodil slabý. Chtěl, aby ho někdo bránil, chránil, staral se o něj. Bůh důvěřoval Josefovi, stejně jako Maria, která v něm našla ženicha, který ji miloval a respektoval a vždy se o ni i o Dítě staral. V tomto smyslu "svatý Josef nemůže nebyť opatrovníkem církve, protože církev je prodloužením Kristova těla v dějinách a

zároveň je v mateřství církve zastoupeno mateřství Mariino. Josef tím, že nadále chrání církev, nadále chrání Dítě a jeho matku, a my tím, že milujeme církev, nadále milujeme Dítě a jeho matku" (tamtéž).

Toto dítě je tím, kdo řekne: "Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejmenších bratří, pro mne jste udělali." (Mt 25,40). Proto každý hladový a žíznivý člověk, každý cizinec, každý migrant, každý člověk bez šatů, každý nemocný, každý vězeň je "dítě", o které se Josef stará. A my jsme vyzváni, abychom se o tyto lidi, naše bratry a sestry, starali jako Josef. Proto je vzýván jako ochránce všech potřebných, vyhnaných, trpících, a dokonce i umírajících – o tom jsme mluvili minulou středu. I my se musíme od Josefa učit "střežit" tato dobra: milovat Dítě a jeho matku, milovat svátosti a Boží lid, milovat chudé a svou farnost. Každá z těchto skutečností je vždy dítě a jeho matka (srov. *Patris corde*, 5). Musíme střežit, protože tím střežíme Ježíše, jako to dělal Josef.

Dnes je běžné kritizovat církev, poukazovat na její nedůslednosti – a je jich mnoho –, zdůrazňovat její hříchy, které jsou ve skutečnosti našimi nedůslednostmi, našimi hříchy, protože církev byla vždy lidem hříšníků, kteří se setkávají s Božím milosrdenstvím. Ptejme se sami sebe, zda ve svém srdci milujeme církev takovou, jaká je. Boží lid na cestě s mnoha omezeními, ale s velkou touhou sloužit Bohu a milovat ho. Jedině láska nás totiž činí schopnými říkat pravdu v plném rozsahu a nezaujatě, říkat, co je špatné, ale také uznávat všechno dobro a svatost, které jsou v církvi přítomny, počínaje Ježíšem a Marií. Milovat církev, střežit církev a kráčet s církví. Ale církev není ta skupinka, která je nablízku knězi a všem poroučí, to ne. Církev jsou všichni, všichni. Na cestě. Střežíme jeden druhého, střežíme se navzájem. To je dobrá otázka: když mám s někým problém, snažím se o něj postarat, nebo ho okamžitě odsoudím, poplivu, zničím? Musíme střežit, vždycky střežit!

Drazí bratři a sestry, povzbuzuji vás, abyste prosili svatého Josefa o přímluvu právě v nejtěžších chvílích vašeho života a života vašich společenství. Tam, kde se naše chyby stanou skandálem, prosme svatého Josefa, aby nám dal odvahu mluvit pravdu, prosit o odpuštění a pokorně začít znovu. Tam, kde pronásledování brání hlásání evangelia, prosme svatého Josefa o sílu a trpělivost snášet ústrky a utrpení pro evangelium. Všude tam, kde je nedostatek materiálních a lidských prostředků a kde zakoušíme chudobu, zvláště když jsme povoláni sloužit posledním, bezbranným, sirotkům, nemocným, zavrženým ve společnosti, prosme svatého Josefa, aby byl pro nás prozřetelností. Kolik svatých se k němu obrátilo! Kolik lidí v dějinách církve v něm našlo patrona, ochránce, otce!

Napodobujme jejich příklad, a proto se dnes všichni společně modleme; modleme se ke svatému Josefovi modlitbou, kterou jsem vložil do závěru listu *Patris corde*, a svěřujme mu své úmysly a zvláště pak církev, která trpí a prožívá zkoušky.

***Bud' pozdraven, ochránce Vykupitele, a manželi Panny Marie.
Tobě svěřil Bůh svého Syna, v tebe složila svou důvěru Maria;
s tebou se Kristus stal člověkem.***

***Svatý Josefe, ukaž se otcem i nám, ved' nás na cestě života.
Vypros nám milost, milosrdenství a odvahu, a chraň nás všeho zla.
Amen.***

POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE FRANTIŠKA K POSTNÍ DOBĚ 2022

***„Když prokazujeme dobro,
nesmíme přitom propadnout únavě.
Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet.
Dokud tedy máme ještě čas,
prokazujme dobro všem.“***
(Gal 6,9–10a)

Milé sestry a milí bratři,

postní doba, která nás provází k oslavě smrti a vzkříšení Ježíše Krista, je dobou příhodnou pro osobní i společnou obnovu. Ku prospěchu letošní postní doby nám poslouží zamyšlení nad výzvou sv. Pavla Galat'anům: „Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě. Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet. Dokud tedy máme ještě čas (kairós), prokazujme dobro všem“ (Gal 6,9–11).

1. Zasévání a sklizeň

Svatý apoštol Pavel v tomto úryvku předkládá obraz setby a sklizně (srov. Mt 13), který byl Ježíšovi blízký. Používá při tom výraz *chairós* neboli čas příhodný pro zasévání dobra s výhledem na sklizeň. Který čas je pro nás oním příhodným? Bezesporu je jím doba postní, ale je jím i celý náš pozemský život, jenž se v době postní určitým způsobem zrcadlí.¹ Jak to ukazuje evangelijní podobenství o bohatém člověku, který považoval za životní štěstí velkou úrodu nakupenou ve stodole (srov. Lk 12,16–21), převažuje v našem životě až příliš často nenasytlost, pýcha, touha vlastnit, hromadit a konzumovat.

Doba postní nás vyzývá, abychom se obrátili, změnili své smýšlení a uvědomili si, že pravda a krása života nespočívají natolik v tom, co máme, ale co darujeme, nikoli v tom, co hromadíme, nýbrž v tom, jak zaséváme a sdílíme dobro.

Rolníkem je především sám Bůh, které stále velkodušně „hojně rozsévá do naší lidské rodiny semena dobra“.² Jsme zváni, abychom v této postní době odpověděli na Boží dar přijetím jeho slova, které je „plné života a síly“ (Žid 4,12). Vytrvalé naslouchání Božímu slovu dává v nás zrát vnímavé bdělosti k jeho skutkům (srov. Jak 1,21), které přináší v našem životě plody. Už toto nám působí radost. Ještě větší je však povolání být „Božími spolupracovníky“ (1 Kor 3,9), tedy dobře využívat svého času (srov. Ef 5,16) ke konání dobra, a tak zasévat. Povolání zasévat dobro nelze vnímat jako zátěž, nýbrž jako milost, kterou nás Stvořitel vtahuje do své velkorysosti, abychom i my spolu s ním přinášli plody.

A sklizeň? Nezaséváme snad hlavně s výhledem na úrodu? Zajisté. Svátý Pavel připomíná těsné sepětí setby a sklizně, když říká: „Kdo rozsévá skoupě, skoupě bude také sklízet, a kdo rozsévá požehnaně, požehnaně bude také sklízet“ (2 Kor 9,6). Co je to ale za úrodu? Dobrá setba přináší především plody pro nás, pro naše každodenní vztahy, a to i nepatrnými dobrými skutky. Žádný, ani ten nejmenší skutek lásky, žádné „velkodušné úsilí“ pro Boha nepřijde nazmar.³ Jako se strom pozná po ovoci (srov. Mt 7,16.20), tak i život plný dobrých skutků je plný světla (srov. Mt 5,14–16) a šíří ve světě Kristovu vůni (srov. 2 Kor 2,15). Služba Bohu, osvobozená od hříchu, dává uzrát plodům spásy pro všechny (srov. Řím 6,22).

Ve skutečnosti je nám dáno uvidět jen malou část z plodů, které jsme zaselí, podle evangelijních slov „jiný rozsévá a jiný sklízí“ (Jan 4,37). Když zaséváme ve prospěch druhého, máme účast na velkorysosti Boží: „Je proto opravdu ušlechtilé vkládat naději do skryté síly semene dobra, které rozséváme, a tak začít procesy, jejichž plody budou sklízet jiní.“⁴ Když zaséváme dobro ve prospěch druhých, osvobozujeme se od ubohého vypočítávání vlastních výhod, propůjčujeme svým činům nezištnost a otvírají se nám úžasné a milostiplné obzory Božího záměru.

Boží slovo nám otevírá oči a rozšiřuje náš pohled: říká nám, že opravdová úroda je úroda eschatologická, v den, ve kterém už slunce nezapadá. Zralý plod našeho života a našich skutků je „úroda pro věčný život“ (Jan 4,36), která pro nás bude „pokladem v nebi“ (Lk 12,33; 18,22). I Ježíš, aby vyjádřil tajemství své smrti a vzkříšení (srov. Jan 12,24), užívá obraz semene, které umírá v zemi a tak přináší plody. Svátý Pavel se pak vrací

¹ Srov. sv. Augustin, *Kázání* 243, 9, 8; 270, 3; En. v Ps. 110, 1.

² František, enc. *Fratelli tutti*, č. 54

³ Srov. František, ap. exort. *Evangelii gaudium*, č. 279

⁴ Enc. *Fratelli tutti*, č. 196.

k tomuto obrazu, když hovoří o vzkříšení našeho těla: „Tak je tomu i se vzkříšením mrtvých. Do země se klade tělo, které podléhá zkáze, vstane však tělo, které zkáze nepodléhá. Do země se klade tělo, které budí ošklivost, vstane však tělo, které budí úctu. Do země se klade tělo slabé, vstane však silné. Do země se klade tělo živočišné, vstane však tělo zduchovnělé. Jako je tělo živočišné, tak je i zduchovnělé“ (1 Kor 15,42–44). Tato naděje je velikým světlem, které přináší zmrtvýchvstalý Kristus do světa: „Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí. Ale Kristus z mrtvých vstal, a to jako první z těch, kteří zesnuli“ (1 Kor 15,19–20), aby ti, kteří jsou s ním niterně spojeni skrze lásku a jsou mu „podobní v jeho smrti“ (Řím 6,5), byli mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání (srov. Jan 5,29). „Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce“ (Mt 13,43).

2. „Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě“

Kristovo vzkříšení vdechuje život pozemské naději, skrze „velkou naději“ na věčný život vkládá do doby přítomné zárodek spásy.⁵ V trpkých zklamáních z mnoha nesplněných snů, v obavách z různých hrozeb, v beznaději naší chudoby upadáme do pokušení uzavřít se do vlastního individualistického egoismu, stáváme se lhostejnými vůči utrpení druhých. Ani nejlepší zásoby však nejsou v praxi nevyčerpatelné: „Junáci zemdlí a unaví se, rekové klopýtají slabostí“ (Iz 40,30). Bůh však „znavenému dává sílu, bezmocnému rozmnožuje zdatnost (...). Ti, kteří doufají v Hospodina, nabývají sil, jak orli dostávají křídla, běží a neumdlí, jdou bez únavy“ (Iz 40,29.31).

Doba postní nás zve, abychom svou víru a naději zaměřili na Pána (srov. 1 Petr 1,21), protože jen s pohledem upřeným na Ježíše Krista zmrtvýchvstalého (srov. Žid 12,2) můžeme odpovídat na apoštolovu výzvu: „Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě“ (Gal 6,9).

Když se modlíme, nepropadejme únavě. Ježíš nás naučil, že je třeba se „stále modlit a neochabovat“ (Lk 18,1). Potřebujeme se modlit, protože potřebujeme Boha. Domnívali se, že si vystačíme sami, hluboce se mýlíme. Během pandemie jsme se mohli dotknout své osobní i společenské slabosti. Díky této postní době můžeme zakoušet útěchu víry v Boha, bez které nemůžeme mít jistotu (srov. Iz 7,9). Nikdo se nezachrání sám, protože všichni jsme na stejné lodi uprostřed bouří historie.⁶ Především však se nikdo nezachrání bez Boha, protože jen velikonoční tajemství Ježíše Krista přináší vítězství nad temnými vodami smrti. Víra nás nezprošťuje životních útrap, dává nám ale možnost jimi projít ve spojení s Bohem v Kristu s velkou nadějí, která neklame a jejímž důkazem je láska, kterou Bůh vлил do našich srdcí skrze Ducha Svatého (srov. Řím 5,1–5).

Nepropadejme únavě při vykořehování zla ze svého života. Kéž tělesný půst, ke kterému nás postní doba vybízí, posílí našeho ducha v boji proti hříchu. Nikdy nepřestávejme prosit o odpuštění skrze svátost smíření. Víme přece, že Boha nikdy neomrzí odpouštět.⁷ Nikdy neochabujme v boji proti žádostivosti. Je to slabost, která nabádá k egoismu a k různým

5

Srov. Benedikt XVI., enc. *Spe salvi*, č. 3, 7.

6

Srov. *Mimořádná chvíle modlitby v době pandemie* (27. března 2020).

7

Srov. *Modlitba Anděl Páně*, 17. března 2013.

podobám zla. V každém století najde svou cestu, aby vtáhla člověka do hříchu.⁸ Jedním z nebezpečí je závislost na digitálních médiích, které vykrádají mezilidské vztahy. Postní doba je příhodná k tomu, abychom se těmto nástrahám postavili, a naopak začali pracovat na celistvé mezilidské komunikaci,⁹ která spočívá v „reálných setkáních“,¹⁰ tváří v tvář.

Nepropadejme únavě v činorodé lásce ke každému bližnímu. Rozdávejme v této postní době almužnu s radostí (srov. 2 Kor 9,7). Bůh, „který poskytuje rozsévači semeno a chléb k jídlu“ (2 Kor 9,10), se o každého z nás postará. Nejen o to, abychom měli co jíst, nýbrž abychom mohli štědře prokazovat dobro druhým. Celý náš život má být časem zasévání dobra. Využijme proto zvláště postní dobu k tomu, abychom pečovali o lidi kolem nás, abychom na cestách životem byli nablízku sestrám a bratřím, kteří jsou raněni (srov. Lk 10,25–37). Postní doba je dobou příhodnou, abychom lidi potřebné hledali, nikoli se jim vyhýbali; abychom se tomu, kdo touží po vyslechnutí a dobrém slově, ozvali, a ne ho ignorovali; abychom toho, kdo je osamocený, navštívili a neopustili ho. Prokazujme opravdu dobro všem, udělejme si čas na nejmenší a bezbranné, opuštěné a pohrdané, diskriminované a marginalizované.¹¹

3. „Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet“

Postní doba nám každý rok připomíná, že „dobrotivosti spolu s láskou, spravedlností a solidaritou nedosáhneme jednou provždy. Musejí se uskutečňovat každý den“.¹² Prosme tedy Boha o trpělivou vytrvalost rolníka (srov. Jak 5,7), abychom neztráceli trpělivost v konání dobra krok za krokem. Kdo upadne, ať vztáhne ruku k Otci, který nám pokaždé pomůže vstát. Kdo zbloudil, ošálen posedlostí Zlého, ať nemešká a vrátí se k tomu, který „mnoho odpouští“ (Iz 55,7). V této době obrácení nacházejme oporu v Boží milosti a v církevním společenství a nikdy neochabujme v zasévání dobra. Půst připraví půdu, modlitby ji zkypří, dobrosrdečnost ji zúrodní. Máme jistotu víry, že „vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet“ (Gal 6,9) a s vytrvalostí se nám dostane splnění slibu (srov. Žid 10,36) pro spásu naši a druhých (srov. 1 Tim 4,16). Když budeme žít bratrskou láskou ke všem, jsme spojeni s Kristem, který dal svůj život za nás (srov. 2 Kor 5,14–15) a budeme okoušet radost nebeského království, kdy Bůh bude „všechno ve všem“ (1 Kor 15,28).

Panna Maria, z jejíhož lůna se zrodil Spasitel a která uchovávala všechno ve svém srdci a rozvažovala o tom (srov. Lk 2,19), ať nám vyprosí dar vytrvalosti a je nám svou mateřskou něhou nablízku, aby tento čas obrácení přinesl plody věčné spásy.

*Dáno v Římě u Sv. Jana Lateránského, 11. listopadu 2022,
v den památky sv. Martina, biskupa*

Franciscus

8

Srov. enc. *Fratelli tutti*, č. 166.

9

Srov. *tamtéž*, č. 43.

10

Tamtéž, č. 50.

11

Srov. enc. *Fratelli tutti*, č. 193.

12

Srov. *tamtéž*, č. 11.

*„Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 28. ÚNORA 2022

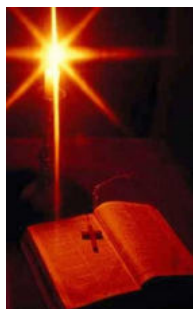
Když se Ježíš vydával na cestu, přiběhl nějaký (člověk), poklekl před ním a ptal se ho: "Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?" Ježíš mu odpověděl: "Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh. Znáš přikázání: 'Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i matku!'" On mu na to řekl: "Mistře, to všechno jsem zachovával od svého mládí." Ježíš na něho pohlédl s láskou a řekl mu: "Jedno ti schází: Jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!" On pro to slovo zesmutněl a odešel zarmoucen, protože měl mnoho majetku. Ježíš se rozhlédl a řekl svým učedníkům: "Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!" Učedníci užasli nad jeho slovy. Ježíš jim však znovu řekl: "Děti, jak je těžké vejít do Božího království! Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království." Oni užasli ještě víc a říkali si mezi sebou: "Kdo tedy může být spasen?" Ježíš na ně pohleděl a řekl: "U lidí je to nemožné, ale ne u Boha. Vždyť u Boha je možné všechno!" (Marek 10,17-27)

Přikázání znáš. Není dnes sympatické slovo přikázání. Žijeme v době svobody, alespoň tomu věříme, a proto snášíme těžko, cokoliv se nařizuje. Do jiné atmosféry nás přenáší 119 žalm. Je alfabetický, to znamená, že strofy začínají podle písmen hebrejské abecedy. Ale obsah se pořád opakuje. Je to neustálá chvála Božích přikázání: „Blahoslavení, kdo jdou po cestě bez viny, kdo jednají podle Pánova zákona... Zvolil jsem si pravou cestu, dal jsem přednost tvým přikázáním.“ Všechny národy, které vyšly z barbarského, primitivního stadia a začaly žít ve spořádané společnosti, byly pyšné na zákony své země, na to, že patří do civilizované obce. V tom smyslu psali i naši moravští předkové do Cařihradu, nejen proto, aby odtud přišli misionáři, ale aby přinesli „dobrý zákon“. Jen tak se bude Morava cítit členem civilizovaného světa. Daleko větší hrdost se vzmáhala u Židů, když rozjímali o svém Zákoně, který byl původu Božího. Jeden duchovní autor přirovnává Boží přikázání ke hvězdám na nebi, podle kterých plavci v noci určovali směr, aby dojeli do přístavu.

To všechno jsem zachovával. Máme v češtině zajímavý výraz: říkáme, že děvče nebo mladý muž jsou „zachovalí“. Staré šaty jsou „zachovalé“, když jsou jakoby nové, neroztrhané, nepošpiněné. Podobně tedy i člověk, který zachovává Boží přikázání, zůstává „zachovalým“, udrží si původní čistotu a sílu. Člověk, který nebyl mechanikem, měl přesto po letech velmi zachovalé auto. Ptali se ho, jak to dělá. Vysvětlil jim, že si hned od počátku opatřil sešit. Psal si do něho rady, co má dělat s vozem v létě, co v zimě, nač má dávat pozor při vyjíždění atd. Měl tedy jakousi knížku příkazů, ale byly mu milé a rád je zachovával, protože mu zachovaly v dobrém stavu auto. Podobný smysl mají i přikázání křesťanské morálky. Jsou k tomu, aby nám zachovala život. Viděl jsem v Americe na letišti, kde byla soukromá letadla, u každé garáže viset knihu. Tam musí zapsat každý, kdo chce vylétnout, že provedl všechny předepsané kontroly. Prikazuje se to přísně, vždyť jde o život. Tím závažnější jsou příkazy, když jde o život věčný.

Jedno ti schází. Je-li dokonalá harmonie tónů, co by zpěvu ještě chybělo? Jsou-li Boží přikázání k tomu, aby uchovala život čistý a bez poskvrny, co by mohlo být ještě vyššího? Ve skutečnosti byl ve Starém zákoně výraz, kterým se označovali dokonalí: spravedlivý muž (srv. například sv. Josef, Mt. 1,19). Tito spravedliví, ke konci už jich bylo málo, zachovávali všechny předpisy Zákona. Takový byl zřejmě i mladík, který přišel k Ježíšovi. Proto on na něj pohleděl vlídně. Ale přece mu dodal: Jedno ti schází... Křesťanská morálka rozlišuje příkazy a tzv. rady k vyšší dokonalosti, které nejsou pro všechny a jsou dobrovolné. Je to rozlišení, které je užitečné pro praxi. Ale je zajímavé, že Otcové církve o něm někdy zapochybovali. Tvrdili, že obojí patří k sobě. V jakém smyslu? Dá se to vyjádřit přirovnáním. V hudební škole se učí studenti pravidla harmonie. Ale ten, kdo chce být hudebním skladatelem, ví, že to byla jenom průprava, aby se naučil vyjádřit hudbou něco krásného. Podobně i ti, kdo chtějí v duchovním životě udělat víc, než se prikazuje, pochopili, že láska jde vždy dál za to, co je jenom přikázáno, ráda překračuje hranice povinného.

ÚTERÝ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 1. BŘEZNA 2022

Petr řekl Ježíšovi: "My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou." Ježíš odpověděl: "Amen, pravím vám: Nikdo není, kdo by opustil dům, bratry nebo sestry, matku nebo otce, děti nebo pole pro mě a pro evangelium, aby nedostal stokrát víc nyní v tomto čase: domy, bratry a sestry, matky a děti i pole, a to i přes pronásledování, a v budoucím věku život věčný! A tak mnozí první budou posledními a poslední prvními." (Marek 10,28-31)

My jsme opustili všechno. Sv. Řehoř Veliký o tom mluví s jemnou ironií. Opustil sv. Petr opravdu mnoho? Starou rybářskou loďku. V dějinách církve byli takoví, kteří se zřekli obrovských jmění, jako např. v 5. století v Římě sv. Melanie Mladší, kterou považovali za nejbohatší nevěstu v římské říši. Rozdala všechno, aby mohla vést řeholní život. Ale sv. Řehoř, který trochu ironizuje výrok sv. Petra, hned k tomu dodává: nezáleží na tom, kolik kdo pro Krista opustí, ale s jakým vnitřním postojem. Je to divné, ale stává se často, že si dovedeme snadno odepřít velké věci, ale běda, kdyby nám někdo

chtěl vzít maličkost, na které jsme ulpěli. Má to ovšem smutný výsledek. Nedosáhne se tím vnitřní svobody, která je cílem odříkání. A. Rodriguez to vysvětluje přirovnáním: „Co na tom, uvážou-li ptáka silnými provazy nebo jemnými nitkami, když ani v prvním ani v druhém případě nemůže vylétnout do výše?“ Svoboda ducha nesnáší přilnutí k zemským věcem, ať jsou velké nebo malé.

Stokrát víc dostane v tomto životě. Když něco dostaneme od druhého, odpovídáme slušně: „Děkuji.“ Je to výraz, který jsme převzali z němčiny. Dříve říkali zbožní lidé: „Zaplat' Pán Bůh.“ Je to sice dlouhé, ale je to vyznání víry, že Bůh odplatí všecko, čeho jsme se z lásky k němu zřekli. Když odhodíme věc, je ztracená. Když ji dáme příteli, nějakým způsobem se nám odvděčí darem ze své strany. O Bohu pak říkával sv. Ignác z Loyoly, že je „kavalír“, který se nedá nikdy zahanbit, aby víc přijal, než dává. Proto každý dar, který mu dáváme, se vrací „stokrát“, a to už v tomto životě. Lidově to vyjadřuje staročeské přísloví: „Almužnou nezchudneš a modlitbou nezmeškáš.“ Skutek lásky je zadarmo, ale doopravdy jej zaplatí Pán Bůh tam, kde bychom to nejméně čekali. A když ve spěchu a shonu obětujeme trochu času modlitbě, sami zjistíme, že to naší práci prospělo, že nám to Bůh vynahradil. Světci, kteří prožívali tuto skutečnost, bývali proto neobyčejně velkodušní v obětování peněz a času Bohu, věděli, že tím nic neztratí.

Ovšem s pronásledováním. Když se cituje text evangelia, tuto poznámku kazatelé obyčejně vypustí. Zdá se jim, že by tím zrušili to, co chtějí dokázat. Bůh vrací to, čeho jsme se z lásky zřekli. Ale je-li to s pronásledováním, není to nová ztráta? Představme si konkrétní příklad. Někdo se zřekl domu, dal jej řeholní společnosti, do které vstoupil. Přišlo pronásledování, řeholníky vyhnali a dům zabrali. Dárce tedy ztratil všechno, alespoň má ten dojem. Ale přece i zde se má projevit síla naší víry. Opustit něco pro Krista musíme dobrovolně, svobodně. Ale to neznamená, že vyjde první iniciativa od nás samých. Vzali nám něco násilně. Dovedeme-li se s tím smířit a přijmout to jako Boží vůli, stává se i to pronásledování svobodným zřeknutím a i o tom platí, že je Pán Bůh vynahradí. Vždyť i utrpení Kristovo je plno násilností ze strany jeho nepřátel, ale ze strany jeho je to svobodný skutek, a proto i jeho smrt znamená návrat do života.

"Čiňte pokání a věřte evangeliu" (Marek 1,15)

DOBA POSTNÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

POPELEČNÍ STŘEDA - 2. BŘEZNA 2022

(Ježíš řekl svým učedníkům: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje

pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaz si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. (Mt 6,1-6.16-18)

Když se postil. Proč se vlastně lidé postí? Otcové církve zdůrazňují, že člověka o ráj připravila nestřídmost, touha jíst zakázané ovoce. Tomu se může rozumět jenom obrazně, a proto z toho plyne i obrazně závěr pro duchovní život. Zbytek ráje zde na zemi je srdce člověka, které je naplněno čistými a krásnými myšlenkami. Ale ty všechny uletí v tom okamžiku, když ulpíme na dobrém jídle. Sv. Jan Klimak nešetří vtipem, když se posmívá „tlustým ptákům, kteří už vzlétnout do výšky nemohou“, nebo když odůvodňuje nedostatek modlitby u lidí příliš sytých tím, že páry z břicha stoupají do hlavy a zatemní ji takovým mrakem, že ho světlo Ducha svatého nepronikne. Jsme omezení. Zájem o jednu věc umenšuje pozornost na druhou.

Při jídle ovšem myslím na hmotné věci, proto pozornost pro duchovní poselství uniká. Proto je půst návrat do ráje tak, aby byl ve středu pozornosti sám Bůh.

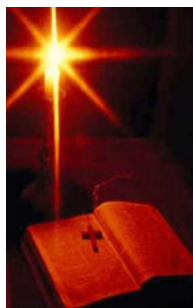
Posty askétů a světců. U asketů se vyskytovaly druhy postu až fakírského rázu. Podle životopisu sv. Pachomia jedli mniši černý tvrdý chléb, pečený obyčejně jednou do roka, který se namácel ve vodě. Někteří dávali do těsta popel, aby bylo jídlo trpké. Neužívali ani oleje, ani masa, trochu zeleniny nevařili, jedli ji syrovou. Někdy byli bez jídla i více dní. Sv. Petr z Alkantary jídával až po třech nebo čtyřech dnech. O sv. Františku z Assisi se čte, že se rozhodl nejíst po čtyřicet dní. Ku konci prý vzal kousek chleba jenom proto, aby si nenamlouval, že dokázal totéž, co Kristus Pán. Co máme soudit o těchto postních výkonech? Odmysleme si nejdříve zprávy nezaručené. Není také radno porovnávat náš způsob života s jídelním lístkem v Horním Egyptě. I dnes žasneme nad tím, jak málo někteří beduíni jedí, a přece jsou silní a zdraví. A přece sv. Tomáš Akvinský připouští, že by bylo pro většinu lidí hříšné, kdyby napodobili doslovně posty, o kterých čtou v životopisech svatých. Je proto třeba umět najít v jídle správnou míru. To je míra postu pro všechny závazná.

Pravidla zdrženlivosti v jídle. Asketické příručky tu zdůrazňují především tři základní pravdy: 1) správnost jednání se posuzuje podle cíle, kterého chceme dosáhnout, 2) cíl jídla je tělesné zdraví a síla k práci, 3) tělo samo však má být v takovém stavu, aby sloužilo duši, její spáse a tedy i modlitbě. Lidový výrok zní jednodušeji: „Nežijeme proto, abychom jedli, ale jíme, abychom žili.“ Náš život je křesťanský a jídlo musí být ve shodě s tím. Teoreticky by mělo platit: v zdravém těle zdravý duch. Skutečný život však není tak ideálně harmonický. Vyskytne-li se situace taková, že máme dát jednomu přednost před druhým, pak je rozhodně správné a dobré dát přednost duchu a umrtvit tělo. Duch pak má vždycky ukázat, že tělem vládne. Říkává se, že vychovaný člověk dělá u stolu vždy dojem,

jako by ho mohli kdykoli odvolat. Pro toho, kdo si z lásky k Bohu při každém jídle maličkost odepře, se půst stává modlitbou těla.

Často si říkáme, že se musíme změnit k lepšímu, ale den co den zůstáváme stále stejní. Proto potřebujeme jakýsi popud zvenčí a tím je i svátostina popelce. Popel je znamením pokání, lítosti, pomíjivosti, smrti a také symbolem začátku nového života. Máme tedy učinit revizi své životní cesty, odvrátit se od zlého a přilnout k dobru. Postní praxe nám představuje několik prostředků pokání, mezi které patří modlitba, půst, almužna, svátost smíření. Největší a nejmocnější modlitba je mše svatá. Každou středu (v Drysicích) a každý pátek (v Podivicích a v Pustiměři) je Křížová cesta, která je cestou i našeho života. Zaměřme se i na osobní modlitbu, protože kdo se umí dobře modlit, umí dobře žít. Dalším prostředkem je půst. Není to jen zřeknutí se jídla, ale hlavně toho, co je v našem životě nadbytečné. Vypnout televizi a věnovat se dětem, rodině, jít i ve všední den na bohoslužby, společně se večer pomodlit. To všechno posiluje naši vůli, abychom dávali přednost hodnotám věčným. Konečně je to almužna. Nejde jen o to dát do sbírky na potřebné, ale dávat sebe, svůj čas, zájem těm, kteří to potřebují, počínaje od vlastních dětí, manžela, manželky, rodičů až po lidi osamělé, nešťastné a trpící. Kéž je i pro nás doba postní dobou vytrvalé, ale přitom radostné práce, abychom pak mohli zpívat jásavé Aleluja o Velké noci.

ČTVRTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 3. BŘEZNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale sám sebe zahubí nebo si uškodí?“ (Lk 9,22-25)

Syn člověka musí mnoho trpět. Těžko je to odůvodnit teoreticky, ale všeobecná lidská zkušenost došla k závěru, že každé dobré dílo stojí námahu. Historie potvrzuje mnoha příklady, kolik museli vytrpět tzv. dobrodinci lidského pokroku: umělci, vědci i dobří politikové. Díváme-li se na Krista jako na hrdinu lidstva, nedivíme se, že měl těžkosti a že ho pronásledovali. Vysvětluje se ta okolnost i psychologicky. V přírodě existuje zákon setrvačnosti. Stojí velkou námahu obrátit směr kola, které se roztočilo, nebo zastavit vůz, který se rozjel. I lidská společnost se vyvíjí jistým rytmem. Veřejné mínění je jako tok řeky. Voda strhne ty, kdo neplavou po proudu. Smysl Kristova utrpení je ovšem daleko hlubší. Můžeme se ale přiučit i z přirozené lidské zkušenosti. Statečnost znamená nebát se potíží. Zdravé rodiny k

tomu vychovávají i děti. Naučí-li se nebát, dostanou velký dar do života. Na vysoké hory vystoupí jen ten, kdo se nepoleká větru a deště. Úspěch v životě je zaručen jenom těm, kdo mají podobný postoj ke skutečnosti.

Den co den ber na sebe svůj kříž. Překážek na cestě k ideálu je mnoho. Silný má důvěru, že je přemůže. V tom smyslu píše Svatopluk Čech: Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru, a malý ten, kdo má jen malý cíl. Jsou to slova povzbudivá, ale příliš optimistická. Víme, že je denně dost obtíží, které musíme snést. Říká se, že trpělivost je ctnost svatých. Ale patří k dennímu životu všech normálních lidí. Definuje se jako ctnost umět se smířit s tím zlem, kterému nemůžeme zabránit, protože to není v naší moci. Spěcháme a nejede autobus, jsme unaveni a mladý svěží člověk sedí, zatímco my musíme při jízdě stát. Rádi bychom si klidně pohovořili, ale společníci jsou právě ve špatné náladě. Nezbyvá než mít trpělivost. Někdy se ovšem zdá, že je té trpělivosti potřeba tuze mnoho, zvláště když přijde nemoc, bolesti nebo velká nedorozumění v rodině, rozpory v práci. Tu ovšem bývá pokušení k tomu, abychom kříž odhodili a utekli daleko. A přece my křesťané máme dvojí pomoc. Je to na prvním místě příslib, že Bůh neukládá kříž větší, než můžeme unést. Na druhém místě je to pak ujištění, že v těžkých okamžicích přijde i zvláštní Boží pomoc: Nouze nejvyšší – Bůh je nejbližší.

Následuj mě! Známa anglická koleda O dobrém králi Václavovi se týká našeho národního světce. Vypravuje se, že nosí almužnu chudým a jde přitom bosýma nohama ve sněhu. Páže ho následuje, ale je mu tuze zima. Světec mu radí, aby šel za ním a vstupoval nohama v jeho stopy. A stane se div. Páže už necítí zimu, nezebe ho do nohou. Je to legendární výraz zkušenosti mnoha světců. Vědomí, že následují Krista, jim ulehčilo všechny potíže životní a někdy i těžká utrpení a mučednictví. I psychologicky to pomáhá, když víme, že trpí s námi někdo, kdo nás má rád. Ale v tomto případě nejde jenom o útěchu psychologickou. Kdo následuje Krista, vniká do jeho smýšlení, do jeho života. A naopak zase Kristus proniká jeho duši. Začíná tedy chápat i on pozitivní smysl utrpení, protivenství a dostává zvláštní sílu od Boha, aby svůj kříž nesl spolu se Spasitelem světa. Udělá tedy zvláštní zkušenost, která je vyjádřena ve větě: Kříž, který posílá Bůh, není těžký, těžký je jenom ten, který si bereme a neseme sami.

PÁTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 4. BŘEZNA 2022

K Ježíšovi přišli Janovi učedníci a ptali se: „Proč se my a farizeové postíme – ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim odpověděl: „Mohou hosté na svatbě truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom se budou postit.“ (Mt 9,14-15)

My a farizeové se postíme. O nebezpečí nestřídmosti pro zdraví těla mluví dostatečně lékaři. Říká se zertovně, že oni převzali dnes na sebe starou církevní povinnost ukládat lidem posty. Není ovšem jenom nestřídmost v jídle. Víme dobře, jak jsou smutné účinky alkoholismu, neúměrného kouření a zvláště ovšem užívání omamných a dráždivých jedů. Nemocným nařizují někdy lékaři přísnou dietu. Je ovšem nestřídmý, kdo ji porušuje ke škodě zdraví. Za nestřídmého považujeme i toho, kdo se nedovede v jídle ovládat a přizpůsobit pravidlům slušnosti a dobrým zvykům společnosti, ve které žije.

Podle sv. Jana Klimaka je nestřídmost „pokrytectví žaludku, který si naříká, že je prázdný, i když je naplněn až po vrch“. Silná strava ovšem živí tělo, ale také tělesné pudy. Jsme si vždy jisti, že je máme v moci?

Sv. Jan a jeho učedníci se postili. Když mluví o postu autoři duchovní, nejde jim tolik o škody, které přináší nestřídmost pro tělo, ale o zájmy duchovní. Kdo se nedovede ovládnout v jídle, projevuje slabou vůli a nezáměr o vyšší hodnoty. Obrazně se říká, že prodá pak snadno za čocovici prvorozenství v Božím království (srv. Gn 25,29n). Křesťan má vydat svědectví o síle ducha. Těžko je mluvit o přednosti duchovních hodnot, když je vidět na tom, kdo je vyznává, že podléhá slepě sklonům tělesným a že v době jídla ustupuje všechno ostatní do pozadí. Píše ještě sv. Jan Klimak: „Přesycenost jídlem je příčinou smyslnosti, umrtvení žaludku vede k čistotě. Hladíš-li lva, někdy se ochočí, ale tělo, čím víc se mu přeje, tím divočejším zvířetem se stává. Ovládne nestřídmost, dřív než ovládne tebe!“

Nemohou být smutní hosté na svatbě. Když se mluví o postu, většina lidí uznává jeho užitečnost. Ale přesto se jim zdá, jako by se jim sahalo na jejich poctivé právo čas od času si přilepšit a pochutnat si na dobrém jídle. To se ovšem nemůže upírat. Jíme totiž nejenom proto, abychom se udrželi při životě, ale abychom se i dobře cítili, abychom byli spokojeni, abychom navázali nenucené vztahy s přáteli. Půst sám není ctnost, ale prostředek k získání ctnosti, tj. k ovládnutí. Každý prostředek však má relativní hodnotu, musíme ho umět užívat tak, aby vedl k dobrému. O jednom ruském světci se čte, že zachovával přísně všechny posty. Ale jednou ho přistihli, že večer, v době přísného půstu, připravil večeři a jedl se svým spolubratrem. Neodvážili se ho napomenout, ale divili se. On jim to vysvětlil. Spolubratr se vrátil z daleké cesty smutný: „Láska je víc než půst!“

Jedním z prostředků kající praxe církve je půst. Pán Ježíš jakoby zlehčoval jeho důležitost, když říká, že učedníci se nemusejí postit na rozdíl od učedníků Janových, protože on je s nimi. Zdá se nám to jako slabý argument proti těm, kdo se pravidelně postili podle předpisů zákona. Pán Ježíš však chce připomenout, že cílem postu není zachovat předpis, ale přiblížit se k Bohu, k Ježíši. A právě my se postit máme, protože Ježíš není viditelně uprostřed nás a tedy půst je nutný, abychom ho viděli duchovně. To od nás vyžaduje jisté úsilí, přinesení nějaké oběti, ale povede nás to ke štěstí duchovnímu. Každodenně můžeme v časopisech číst, jak se lidé nebojí těžkých chirurgických zákroků, jen aby si vylepšili tělesné proporce a vypadali stále mladě, krásně a atraktivně. A to všechno je pomíjivé. Oč více máme my křesťané pečovat o krásu své duše, abychom se líbili Bohu i lidem a prožívali vnitřní pokoj a štěstí. Jak na to prakticky? Není třeba vymýšlet nějaké nové způsoby, jak činit pokání. Jsou to naše denní povinnosti, které máme stále lépe a důsledněji plnit. Půst znamená odřict si věci dovolené, snášet trpělivě všechno nepříjemné, lépe a důsledněji plnit své každodenní povinnosti. Vstávat v plánovaném čase, překonat lenost a pohodlnost. Pracovat poctivě a vytrvale. Snášet zimu, horko, nepříjemné podmínky. Být střídmí v jídle a v pití. Mít pořádek ve svých věcech. Nezapomínat na každodenní rozhovor s Bohem při modlitbě v určenou hodinu. Zvláště v pátek je vhodné modlit se a rozjímat Křížovou cestu.

Svatý Josemaria Escrivá, zakladatel Opus Dei píše, že kdybychom rozjímalí 14 zastavení našeho Pána každý pátek, dostaneme sílu na celý týden, abychom všechno dobře zvládli.

SOBOTA PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 5. BŘEZNA 2022

Ježíš uviděl jednoho celníka – jmenoval se Lévi – jak sedí v celnici, a řekl mu: „Pojď za mnou!“ (Lévi) nechal všeho, vstal a šel za ním. Ve svém domě pak mu vystrojil velkou hostinu. Spolu s nimi bylo u stolu celé množství celníků a jiných lidí. Farizeové a jejich učitelé Zákona reptali a řekli jeho učedníkům: „Proč jíte a pijete s celníky a hříšníky?“ Ježíš jim odpověděl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní! Nepřišel jsem povolat k obrácení spravedlivé, ale hříšníky.“ (Lk 5,27-32)

Lévi vystrojil velkou hostinu. Mnoho věcí slavíme v životě hostinami. Bývá to při příležitosti, že se něco podařilo a že může tedy začít nový úsek života. Typickým příkladem je svatba. Ale může to být i návrat z nebezpečné cesty, z nemocnice, z vojny. Lévi vystrojil velkou hostinu, protože se obrátil k novému životu a rozhodl se následovat Krista. Je to síla pokání. Bohužel toto slovo nemá v dnešní společnosti radostný zvuk. Zpověď považujeme za nepříjemné vyznávání hříchů. Musíme si vzpomínat na to, co bychom rádi zapomněli. Tento postoj je bohužel mezi křesťany stále živý, a přece je zásadně nesprávný. Uznání hříchu, rozhodnutí napravit se, je jednou z nejradostnějších událostí v našem životě.

Ukazuje to sílu Ducha svatého, který nám dává věčný život. Nesmí nás odradit ani okolnost, že se zpovídáme často ze stejných hříchů a že nevidíme mnoho pokroku. Sama skutečnost, že se může po tolika pádech vždycky zase vstát, je radostná zvěst života v Bohu.

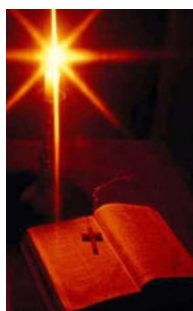
Nepotřebují lékaře zdraví, ale nemocní. Ve středověku mnoho diskutovali o tom, je-li pravá církev neviditelná nebo i viditelná. Proč takové neužitečné rozepře? Ptají se dnešní lidé. Otázka však nebyla tak teoretická, jak se zdá. Viditelná církev, to jsou katolíci, s kterými se stýkáme, laici, kněží, biskupové, papež. Je jich mnoho. Vždyť jsme dosud nejsilnější církevní organizace. Ale všichni nejsou andělé. Kolik na nich vidíme chyb a je tu i zloba. Naskýtá se tedy otázka: proč zlí lidé, hříšníci v církvi zůstávají? Proč se nevyloučí? Není to možné. Kde bychom začali a kde skončili? Je sice i v církvi tzv. exkomunikace, vyloučení od svátostí, ale to není vyloučení z církve. Středověké hereze řešily tuto potíž tak, že považovaly za pravou církev jenom věrné křesťany. Protože však nevíme, kdo je a kdo není Bohu věrný, je pravá církev neviditelná. Všecky ty úvahy však mají jednu velmi slabou stránku. Dá se odkrýt jednoduchým přirovnáním. Církev na zemi je jakoby nemocnice, ozdravovna. Ta není k tomu, aby nemocné vylučovala. Naopak je bere, aby je léčila. Podobnou funkci má i církev vůči hříšníkům.

Jak to, že pijete s celníky a hříšníky. Rozšíří-li se dnes o někom zpráva, že chodí pít s opilci, jistě mu to neposlouží k dobrému jménu. Když se někdo za války stýká s kolaboranty, může být za to i souzen. Pravověrní Židé byli v té věci přísní a považovali za poskvrnění i normální občanský styk s těmi, kdo nezachovávali Boží zákon. Mají být

dobří křesťané laxní, nedbalí ve vyhledávání dobré společnosti? Vždyť řeholníci žijí často v uzavřených domech, členům duchovního stavu se zakazuje vstupovat na místa, kde by to působilo pohoršení. Jak se to tedy srovná s chováním Ježíše v evangeliu? Na tu otázku odpověděl už jeden z hlavních zákonodárců řeholního života svatý Basil. Jako je rozdíl mezi mladou sazenicí a stromem, tak je i mezi křesťanem, který se nedávno rozhodl žít opravdově, a tím, kdo už je v dobrém upevněný. Slabí tedy ať si dávají pozor ve vybírání společnosti, silní ve víře ať se nebojí. Chodí mezi lidmi, aby jim dávali z toho, co sami mají, a to je krásný úkol.

"Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní". To je zásadní věta z evangelního úryvku. Ježíš usměrňuje své nepřátele, kteří jsou pobouřeni jeho postojem k lidem hříšným, odepsaným, na okraji společnosti. Farizeové se domnívali, že Bůh miluje jen spravedlivé. Ježíš však ukazuje, že miluje i hříšníky. Zkusme jednat i my jako Ježíš. Máme ve svém okolí určitě lidi, které jsme už odepsali. Říkáme: s ním už se nedá nic dělat, on je nepolepšitelný, nenapravitelný. Láska ovšem stále věří, že každý člověk se může změnit. Postní doba je velkou příležitostí zkusit to znovu s bližními.

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 7. BŘEZNA 2022

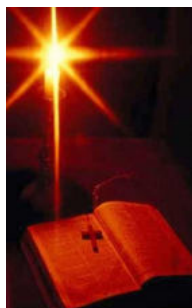
Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnání mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.' Potom řekne i těm po levici: 'Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě; byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“ (Mt 25,31-46)

Až přijde Syn člověka ve své slávě. Jak si máme představit příchod Kristův ve slávě. Malíři nám pomáhají. Plytvají při této příležitosti krásnými barvami a světlem. Ale český výraz „sláva“ je spíš původu akustického. Má stejný kořen jako slovo. Slavný je ten, o kom se mnoho mluví. Mluví pak se o tom, kdo se stal důležitým. Tam se přibližujeme k hebrejskému výrazu pro slávu: kabod je něco, co se považuje za důležité. V náboženském pojetí ovšem sláva patří především Bohu: „Nikoli nám, Hospodine, nikoli nám, ale svému jménu zjednej slávu“ (Žl 115,1). Naše modlitby se často zakončují vyznáním: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. To je liturgická formule. Bohužel v denním životě považujeme tolik jiných věcí za důležitější, že Bůh ustupuje do pozadí jako podřadný. Přijde však den, kdy se Kristus objeví před celým světem ve slávě. Všichni poznají, že on je jediný opravdu důležitý. Pro věřící je to ovšem velký den ospravedlnění jejich víry.

Budou před něj shromážděny všechny národy, oddělí jedny od druhých. I tuto scénu by malíři rádi zachytili, ale jde to těžko. Musejí se spokojit jenom s málo reprezentanty lidstva. Komunikační prostředky dnes umožňují, že se o něčem mluví takřka v celém světě. A přece jak málo víme jeden o druhém, jenom přibližně hodnotíme, jaký kdo je po mravní stránce. Knížka *Následování Krista* však pěkně říká: „Znáš-li Krista, znáš všechno.“ Poznáme-li v poslední den plně Krista, to s sebou přinese i poznání všech lidí a všech národů, Krista celého, „mystického“, ne jenom jako historické osoby. Toto poznání s sebou nese i rozdělení lidí podle jejich zásadní volby pro dobro nebo pro zlo. Pseudo-Makarius píše, že se velmi podíváme jedné věci. Všechny ovce jsou ovce a všichni vlci jsou vlci, ale lidé navenek stejní jsou uvnitř v srdci buď ovce, nebo vlci. Tajemství dobra a zla se jasně projeví také až na konci věků.

Co jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali. Rozdělení lidí se podobá soudu. Protože jde o soud poslední, od kterého už není odvolání k dalšímu, je to tedy i soud nejvyšší, kde se rozhoduje podle prvních základních článků konstitučních. Království Boží, které nám zjevuje Bible, stojí na prvním základním pilíři spásy: Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Bůh se stal člověkem, ztotožnil se s ním. Proto platí i mravní důsledek: Co jste udělali pro člověka, udělali jste pro Krista. Láska k Bohu a láska k bližnímu se slily v jednu povinnost. K tomuto zákonu se vede poslední odvolání o osudu každého člověka. Láska je totiž smyslem všech ostatních zákonů, proroků, evangelia, svátostí, života v církvi. Symbolicky se to vyjadřuje tím, že na malbách posledního soudu sedí vedle trůnu Kristova i lidé spravedliví jako zástupci lidí, kteří byli podle lásky souzeni a podle lásky k nim je souzen celý svět.

ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 8. BŘEZNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: „Když se modlíte, nebuďte přítom povídají jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství slov. Nebuďte tedy jako oni. Vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se tedy modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A

neued' nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého. Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky.“ (Mt 6,7-15)

Otčenáš. V církevní tradici je mnoho modliteb. Otčenáš však je na prvním místě. V liturgii má centrální postavení jako příprava na svaté přijímání. Skládá se z oslovení a sedmi proseb. Oslovení označuje toho, ke komu se obracíme. Jde-li o vlivné osoby, užíváme toho nejvyššího titulu, jaký jim patří: pane prezidente, vaše výsosti, vaše svatosti, apod. Jaký nejvyšší titul můžeme dát Bohu? V dějinách náboženství jich máme mnoho. Většinou měli bohové mnoho jmen. Tím se chtělo vyjádřit, že mají mnoho dokonalostí a že se nemá na žádnou z nich zapomenout. I biblického Boha známe podle mnoha jmen: Stvořitel, Pán, Král, Pastýř. Ale tato řada vrcholí zjevením, že je náš Otec na nebesích. Jen tak je zaručeno, že se k němu můžeme opravdu modlit, že nás slyší a že máme naději na to, že nás vyslyší. Proto se křesťané ve smyslu staré liturgické formule modlí k Bohu Otci, skrze Syna v Duchu svatém.

První tři prosby Otčenáše. První tři prosby Otčenáše se vztahují na Boží království. Můžeme je označit jako eschatologické, tj. projevují touhu, aby se plně uskutečnilo to, co Ježíš načrtl ve své horské řeči a zvláště v blahoslavenstvích (Mt 5,3n). Je dobré, když v modlitbě myslíme napřed na Boha a teprve potom na své vlastní zájmy. Tak to alespoň učí mnozí z těch, kdo Otčenáš vysvětlují. Ale není to úplné. Modlíme-li se na prvním místě za uskutečnění Božího království, modlíme se současně i za sebe. Vždyť i my chceme žít v prostředí, které by nám plně odpovídalo. Uvědomujeme si, že jsme „vyhnání synové Evy“ a že chceme zpátky domů tam, odkud jsme vyšli. Otče náš se nejlépe řekne v otcovském domě. Ve státních režimech se oceňuje tzv. budovatelská činnost a dávají se za ni vyznamenání. I naše modlitba je k tomu, aby budovala svět. Dělá to tím, že jej svěruje do ruky Boží.

Čtyři další prosby Otčenáše se týkají přímo nás samých a vyjadřují stručně všecko, co pro život potřebujeme. Origenovi se zdálo nedůstojné, abychom hned po myšlence na Boží království mysleli na denní chléb, tj. na jídlo a hmotné potřeby. Vysvětluje tedy tuto prosbu jako touhu po eucharistii nebo po hlubším poznání Boha, který je jakoby chléb duší. Nikdo nám ovšem nepřekáží v tak vznešených myšlenkách. Ale Bůh zná líp naši prvorozenost. Ví, jak jsme nešťastní, když nám něco chybí, když máme hlad a bídu. Když se modlíme za vezdejší chléb, uznáváme, že i to, co nám dává příroda a co si vydobýváme prací, je dar Boží. V modlitbě za odpuštění hříchů a za ochranu v pokušení pak objevíme nejlépe, že je Bůh opravdový Otec a že má k němu otevřené dveře každý marnotratný syn, jakmile řekne: „Vstanu a půjdu k svému otci“ (Lk 15,18).

Vyslechli jsme nejkrásnější modlitbu, kterou nám zanechal sám Pán Ježíš. Jeho slova na první poslech zaznívají rozkazovacím tónem: "vy se modlete takto". Tím jistě Pán Ježíš nemyslel, abychom se modlili jen Otče náš, ale chce ukázat, jak by měla vypadat i naše

osobní modlitba, modlitba vlastními slovy. Máme se modlit za to, aby Boží království v nás i kolem nás rostlo a prohlubovalo se, aby byl Bůh více poznáván a milován, abychom poznali jeho vůli, měli vše k životu potřebné a měli stále ochotu k odpuštění a smíření. Je naše modlitba tohoto druhu. Nemodlíme se spíše: Pane, Ať jsem zdravý, ať se mi podaří ten a ten záměr, ale tvá vůle mě až tak nezajímá.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 9. BŘEZNA 2022

Když se u Ježíše shromažďovaly zástupy, začal mluvit: „Toto pokolení je pokolení zlé. Hledá znamení, ale jiné znamení mu dáno nebude než znamení Jonášovo. Jako Jonáš byl znamením pro Ninivany, tak bude i Syn člověka znamením pro toto pokolení. Královna jihu povstane na soudu proti mužům tohoto pokolení a odsoudí je, protože přišla až z daleké země, aby slyšela Šalomounovu moudrost, a zde je přece (někdo) víc než Šalomoun. Ninivští mužové povstanou na soudu proti tomuto pokolení a odsoudí ho, protože se na základě Jonášova kázání obrátili, a zde je přece (někdo) víc než Jonáš.“ (Lk 11,29-32)

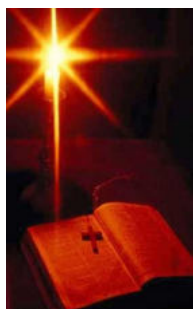

Jonáš byl znamením. Existoval skutečně Jonáš? Tak se ptá moderní čtenář, který nachází v této starozákonní knize mnoho nepravděpodobného. Ve Druhé knize Královské (2 Král 14,25) se mluví o proroku, který měl toto jméno a žil někdy v polovině 8. století před Kristem. Ale máme dojem, že si jeho jméno vypůjčil autor vypravování, které tvoří obsah Jonášovy knihy. Co tedy říci o jeho skutečné existenci. Jeden z moderních exegetů na tuto otázku odpovídá prostě: „Jonáš existuje, ale způsobem odlišným, tj. tak, jak existují zlí vinaři, kteří zabili syna pánova (Mt 21,33-41), jako bohatý člověk a chudý Lazar (Lk 16,19-31), jako marnotratný syn (Lk 15,1-32). V něm by se měli (podle autorova výkladu) rozpoznat všichni náboženští Židé, kteří se po vyhnání shromáždili okolo jeruzalémského chrámu, kteří v sobě živili pocity nacionalismu a pohrdali ostatními lidmi ve světě.“ Kniha Jonáš je tedy stejné podobenství, jaké jsou i paraboly evangelia. Vypravují ne to, co bylo, ale to, co je v nás samých a co si máme uvědomit.

Jonáš odepřel kázat v Ninive. Je tedy obrazem národní uzavřenosti. Považuje své lidi za jediný, kterým je vyhrazeno Boží požehnání. Zdá se to oprávněné. Vždyť Židé byli jediní, kteří znali pravého Boha. Proroci Izaiáš, Jeremiáš, Ezechiel, Amos hřímali proti zlým pohanům a svolávali na ně Boží tresty. Vždyť pronásledovali jeho lid, znesvětili jeho chrám. Ale přesto, že chce Bůh potrestat jejich zlobu, nechce je zničit, ale obrátit. Jonáše posílá, aby jim kázal. V dějinách církve se podobný stav projevil na počátku 5. století, když barbaři zavalili římskou říši a když Alarich se svými hordami zpustošil Řím. Tu si křesťané uvědomili, že už se zbraní barbarům neubrání, ale že jediná obrana je v tom, když je obrátí. A tak se začíná rodit křesťanská Evropa. Císařský Řím už nemá vojevůdce, kteří by se barbarům postavili, ale římská církev má misionáře, kteří jdou k nim, aby jim nesli evangelium. Podobná situace, jak se zdá, čeká i nás v brzké době.

Jonáš se zachránil z moře. Utíkal před Bohem a zjistil, že je Bůh všude i v hlubinách vody, kde se jinak všechno rozloží a zahyne. On odtud vyvázne živý právě zásluhou toho

netvora, který je obrazem smrti. Mořská hlubina je ovšem předobraz Kristova sestupu do říše mrtvých. Proto vláda zmrtvýchvstalého Krista je ve znamení Jonáše. Ale je to znamení i našeho vlastního života, který je naplněn útekem před Bohem, neštěstími, ale který jde stále vpřed. Proto i my jsme vyzváni, abychom zpívali s Jonášem jeho hymnus. „Ve své tísní jsem volal k Hospodinu, a vyslyšels mě. Z lůna podsvětí jsem křičel, a slyšel jsi můj hlas. Do hlubiny, doprostřed moře jsi mě vrhl, proud mě obklíčil, všechny tvé příboje a vlny se přese mě převalily. Řekl jsem si: Jsem zavržen od tvých očí, ale znovu spatřím tvůj svatý chrám“ (Jon 2,3n).

ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 10. BŘEZNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: „Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám! Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Vždyť kdo je mezi vámi takový, že dá vlastnímu synovi kámen, když ho poprosí o chléb? Nebo když poprosí o rybu, že mu dá hada? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše váš nebeský Otec dá dobré věci těm, kdo ho prosí. Co tedy chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim, neboť v tom je celý Zákon i Proroci.“ (Mt 7,7-12)

Proste a bude vám dáno. Jedna z námitek proti modlitbě bývá: "Je-li Pán Bůh vševědoucí, sám ví, co potřebujeme. Proč bychom ho měli o to prosit? Proč se domáhat, když víme, že on sám na nás myslí a chce nám dobro?" Už svatý Augustin se tou námitkou zabýval. Jeho odpověď je jednoduchá. Prosebná modlitba má pro něho význam především pedagogický. I rodiče učí děti, aby uměly poprosit o to, co jim sami chtějí dát. Tím si uvědomí svou závislost, lépe si ujasní, co vlastně potřebují. Voláme-li k Bohu: "Slyš, Pane!", nepředstavujeme si, že by byl Bůh především hluchý, ale my sami, jak říká sv. Augustin, slyšíme lépe sami sebe, uvědomujeme si své potřeby a svou situaci. Tyto důvody jsou ovšem správné, ale nejsou ještě úplné. Cíl modlitby není jenom něco dostat nebo nedostat. Jde především o to, abychom navázali osobní styk s Bohem. Okolnost, že něco potřebujeme, dává k tomu velmi vhodnou příležitost. Stává se školou modlitby, začátkem opravdového dialogu s Bohem.

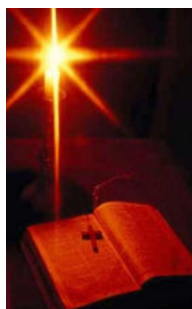
Kdo dá vlastnímu synu kámen, když ho prosí o chléb? Všimněme si, proč a jak se dávají dary. Cizí, když prosí o almužnu, dostane jenom nejmenší minci. Naopak dobří přátelé si vymění někdy dary nákladné. Ty jsou tedy známkou, jak úzce se cítíme spojeni s podarovaným a kolik nám na něm záleží. Nejvíce dávají rodiče dětem, protože cítí jednotu, kterou s nimi tvoří. Také v životě Nejsvětější Trojice dává Otec všecko Synu a Syn má všecko od Otce. Modlitba nás přenáší ze země do Božího života. Máme tedy účast v tomto tajemství. Bůh Otec nám chce dát všechno a vyzývá nás, abychom o to prosili. Chce nám ovšem dát jenom to, co má on sám, tj. všecko dobré, dokonalé a svaté. To je tedy hlavní pravidlo, zač se máme modlit: „Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.“ (Mt 6,33). Slezský mystik Angelus Silesius píše: „Bůh, který je velký, nejraději velké dary dává, ale naše malé srdce nerado je brává.“

Jestliže vy, zlí lidé, dovedete dávat svým dětem dobré dary, čím spíš váš nebeský Otec?

Velcí filosofové starověku Platón, Aristotelés a jiní nevěřili, že by se Bůh na nebi mohl zajímat o malé a směšné události lidských osudů. Je nad ně příliš povznesený. Teprve Plotinos, poslední velký pohanský myslitel, zaujal opačné stanovisko. Prohlásil, že dobro se nemůže do sebe uzavřít. Je jako slunce, které vyzařuje na všechny strany. Bůh, který je dobro samo, je tedy stále ochoten dávat. Duchovní autoři užívají příkladu s olejem, který měla žena přilévat v době hladu do nádob na rozkaz proroka. Olej tekł tak dlouho, dokud byly nádoby prázdné. Když se naplnily, přestal téci. Tak je tomu, říkají, i s Boží milostí. Bůh je ochoten nám jí dát tolik, kolik jsme schopni přijmout, nakolik dokážeme vyprázdnit srdce od jiných zájmů a přání. Bůh je svoboda. Svobodně dává a jenom tomu, kdo svobodně přijímá. Nikdo se tedy nemusí bát ho prosit, neponižuje se tím. Ale ať u dobrého Otce hledá jen dobro.

Dnes nás Boží slovo ze Starého zákona seznamuje s knihou Ester (*Est 4,17ss*). Hlavní hrdinkou je půvabná Ester, která se stala manželkou perského krále Achašveroše. Její strýc, Mardocheus, se dostal do sporu s Hamanem, který byl první mezi velmoži. Nechtěl se mu totiž klanět, protože byl žid a klaněl se pouze Bohu. Hamana to rozzuřilo, rozhodl se, že vyhladí všechny židy v Persii a Mardochea že pověsí na šibenici. Královna Ester zavčas uvědomila krále, prozradila mu, že také ona patří k židovskému národu. Král nechal na šibenici, připravenou pro Mardochea, pověsit Hamana a Mardochea ustanovil prvním mužem po sobě. Židé slaví každoročně svátky púrim, 14./15. března - nejveselejší židovský svátek připomínající vysvobození perských židů.

PÁTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 11. BŘEZNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejde. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: ‘Nezabiješ.’ Kdo by zabil propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkov, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím ti: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře.“ (Mt 5,20-26)

Kdo by zavraždil, propadne soudu, ale i ten, kdo se hněvá na bratra. Hněv začíná v citech odporu proti tomu, co se nám skutečně nebo zdánlivě staví do cesty. Dostaneme chuť tu překážku odstranit. Napadne nás hned i nějaký způsob, jak to provést. Hněv ovšem může být spravedlivý i nespravedlivý. Příkladem spravedlivého hněvu je Kristus, když vyhání z chrámu prodavače (Mk 11,15n). Jediná opravdová překážka na cestě k dobru je zlo. Můžeme tedy a dokonce musíme vzplanout hněvem proti zlu. Musí to být ovšem zlo

skutečné a nejenom zdánlivé. V pravém a plném slova smyslu se máme hněvat proti hříchu, ďáblu, zlým myšlenkám. Když jde o lidi, je spravedlivý jenom ten hněv, který vede k dobrému, k nápravě zla a tedy k prospěchu bližního, ne k jeho škodě. Proto, i když je navenek rozhněvaná tvář, v srdci musí být láska, která projevy hněvu ukázněje, umírňuje, omezuje jenom na ty příležitosti, kdy je to vhodné.

Kdo svého bratra snižuje, propadne veleradě. Stává se občas, že vzplaneme hněvem nespravedlivým. Vzbudí se v nás pocit nelibosti a vzniká chuť pomstít se bližnímu. Slovy ho ponižujeme, zmenšujeme a očerňujeme před jinými. Někdy se přejde i ke skutkům. Nejčastěji se to stává výbuchem citů, které jsou silnější než zdravý úsudek. Takový člověk je podle slov sv. Jana Klimama dočasný blázen, epileptik. Není s ním řeč, až když ho záchvat pomine. Pro něho samého pak nejsou lepší rady než ty, které se vyjadřují lidovými výrazy, jako např. „dýchat zhluboka“, „napočítat do deseti“, „rozbit dřevo, ale ne o hlavu druhého“ apod. Mnoho lidí se omlouvá, že se nedokážou ovládnout, že je to na ně příliš silné. Mnoho příkladů ukazuje, že i velcí světcí bývali povahou vznětliví, ale s pomocí Boží a silou vůle se vycvičili tak, že se dovedli ovládnout i tam, kde by i mírné povahy vybuchly hněvem.

Kdo bližního zatracuje, propadne pekelnému ohni. Citový výbuch hněvu prozrazuje slabost charakteru. Daleko nebezpečnější je hněv, který zůstane v duši, i když už citové vzplanutí pominulo. Začne se ledově a rozumně uvažovat o pomstě, odpírá se odpuštění. Podle sv. Řehoře Nysského se takový člověk vylučuje z Božího království. Jemu samému už nebude odpuštěno, protože neodpouští jiným, nezastane se ho Bůh, protože si svou pomstu vyřizuje sám. Ve vypravování o Otcích pouště se čte, jak vyléčili hněvivého tím, že mu dali opakovat "modlitbu": "Děkuji ti, Bože, že tě nepotřebuji, protože si svou spravedlnost vyřizují sám." "Hněvejte se, ale nehřešte!", píše sv. Pavel (Ef 4,26), který sám byl výbušné povahy. Ale dává lhůtu k uklidnění do konce dne: "Slunce ať nezapadá nad vašim hněvem!"

Říká se: 'konec dobrý, všechno dobré'. Je to přísloví a je to nakonec pravda. Slyšeli jsme, že když se hříšník obrátí bude žít; když však spravedlivý se změní v hříšníka, skončí záhubou. Zdá se nám to jasné, logické. Kde však hledat hranici spravedlnosti a hříšnosti? Vždyť v každém z nás se prolíná dobro se zlem. V každém případě se zdá, je zde řeč o jistém zaměření svého života, jde o jasný životní postoj, o stav dobroty či zloby. Jsou totiž lidé, kteří si řeknou, že se už nachodili do kostela dost, pro kostel také něco udělali a co víc by si Bůh mohl přát? Teď si budu žít podle svého, Bůh mě nezajímá. To je jistě špatný postoj. Bůh není jen nějaké útočiště v dobách nemoci a opuštěnosti, ale je to můj Pán pro něhož žiji svůj život. Nelze tedy žít s Bohem jen na poloviční úvazek. Bůh chce celého člověka.

SOBOTA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ - 12. BŘEZNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Miluj svého bližního' a měj v nenávisti svého nepřítele. Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete syny svého

nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým. Jestliže tedy milujete ty, kdo milují vás, jakou budete mít odměnu? Copak to nedělají i celníci? A jestliže pozdravujete jen své bratry, co tím děláte zvláštního? Copak to nedělají i pohané? Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,43-48)

Miluj bližního, měj v nenávisti nepřítel! Je skutečně ve Starém zákoně takový předpis? Exegeti to vysvětlují tak, že výraz „nenávidět“ tu není tak silný jako v dnešní češtině. „Měj v nenávisti!“ by tedy znělo ve smyslu: „Chovej se nevšímavě! Nestarej se o něho!“ Tak se např. v Deuteronomiu (Dt 21,15-17) mluví o tom, že muž může mít jednu ženu rád, kdežto druhou pak bude „nenávidět“, to znamená opomíjet. Také slovo „nepřítel“ neznamená nutně někoho, kdo by nám chtěl ublížit, ale prostě toho, kdo není přítel, tedy člověka cizího. Kristus tu konstatuje všeobecnou praxi. Tak totiž jednají obyčejně lidé. Všimají si jenom těch, kdo jim jsou blízcí, příbuzných a známých. Ostatní nepozdravujeme a často ani nevidíme. Poselství evangelia má překročit tyto hranice a ohlásit všeobecnost lásky. Všichni lidé se mají stát našimi bližními.

Univerzálnost křesťanské lásky. Mravouka výslovně zdůrazňuje, že se bliženská láska vztahuje na všechny, které miluje Bůh. Náš okruh styků a dobrých skutků je ovšem omezený. Přesto však platí výzva Pseudo-Dionýsius Areopagita: „Čím šířeji, tím božštěji.“ Nemůžeme zůstat lhostejní k utrpení a potřebám lidí, i když jsou daleko a nám zdánlivě cizí. Křesťanská láska se proto umí přenést přes antipatie osobní, rasové, stavovské, národní. Nepříjemné city a odpor k bližnímu mají někdy dost záhadný původ, jindy jsou odůvodněné objektivními nedostatky, jako je např. nepříjemný vzhled, nevychovanost, hrubost, umíněnost, nemoci, které budí odpor. Lékaři, nemocniční ošetřovatelky se musejí někdy silně přemáhat, aby mohli zastávat své povolání. Kristus však dal příklad. Chodil na oběd k farizeům i k celníkům. Proto musíme mít i my dost síly, abychom potlačovali nechuť, která se probudí ve styku s lidmi.

Láska k nepřátelům. Je přirozené, že máme rádi toho, kdo nám dělá dobře. Ale při první křivdě náklonnost vyprchá a člověk se odvolá na zásadu: Jak ty mně, tak já tobě! Evangelium od nás žádá víc a vysvětluje to pěkným přirovnáním: "Tak budete děti svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým". Přirovnání se sluncem se zvlášť líbilo Pseudo-Makariovi a vysvětluje je: Slunce se nemění podle toho, nač svítí, ani se neumaže proto, že vysušuje bahno. Tak i křesťan by neměl měnit svou tvář podle toho, s kým jedná. Má se chovat pěkně k věřícím i nevěřícím, světcům i hříšníkům. Tzv. nepřátelé tedy mají zvláštní význam v našem duchovním vývoji. Na nich se totiž ukáže čistota lásky, která dává a odměnu čeká ne od světa, ale od Lásky věčné.

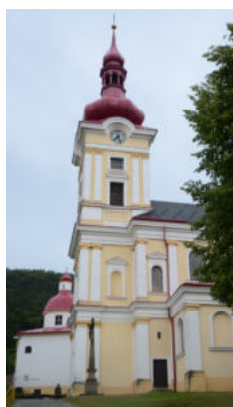

První dar, který máme věnovat našim bližním je životní svatost. Ta se vztahuje na každého z nás bez ohledu na naše povolání či životní stav. Pán Ježíš totiž pronesl slova "zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte" k zástupům, kde jistě nechyběli rybáři, řemeslníci, ženy, matky, mládež, děti. Co znamená svatost, dokonalost pro většinu lidí? Znamená to především dobře si plnit své povinnosti.

Dobře vykonaná práce je prostředkem ke svatosti. Máme se stále zdokonalovat po odborné stránce, pěstovat ctnost spravedlnosti - dávat druhým, Bohu, co jim náleží. Tak se dá posvěcovat práce, radosti i starosti, které nás provází; tak posvěcujeme i své okolí - stáváme se světlem světa a solí země. Odnesme si z Božího slova, že nestačí být dobrým, ale svatým; nestačí být průměrným, ale dokonalým.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

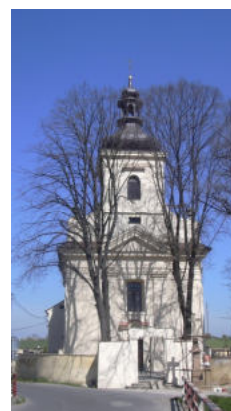
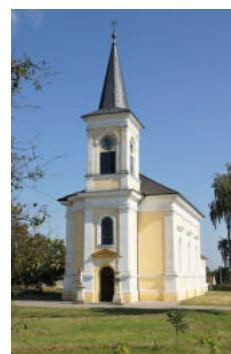

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:
josef.benicek@seznam.cz**

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXIX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.+záznam. 517356351, Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Díky sponzorům dotovaná cena: **25,-Kč/ks**. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

FRATELLI TUTTI (6)

ENCYKLIKA SVATÉHO OTCE

FRANTIŠKA

O BRATRSTVÍ A SOCIÁLNÍM PŘÁTELSTVÍ

PÁTÁ KAPITOLA

LEPŠÍ POLITIKA

154. Rozvoj světové komunity, která bude naplňovat ideu bratrství mezi lidmi a národy uskutečňováním sociálního přátelství, volá po lepším způsobu politiky – takovém, který bude opravdu ve službě společnému dobru. Dnes ovšem politika často nabývá forem, jež brání pokroku směřujícímu k jinému světu.

POPULISMY A LIBERALISMY

155. Nedostatek zájmu o zranitelné se může skrývat za populismem, který je demagogicky využívá ke svým účelům, nebo za liberalismem, který slouží ekonomickým zájmům mocných. V obou případech se stává obtížným uvažovat o otevřeném světě, jenž vytváří prostor pro každého, včetně těch nejzranitelnějších, a jenž má ohled na různé kultury.

LIDOVÝ NEBO POPULISTICKÝ

156. V posledních letech zaplavila sdělovací prostředky i běžné jazykové projevy slova „populismus“ a „populista“. Výsledkem je, že ztratila hodnotu, kterou předtím mohla mít, a stala se dalším zdrojem polarizace v už tak rozdělené společnosti. Objevují se snahy nálepkovat celé národy, skupiny, společnosti a vlády jako „populistické“ nebo jako jejich opak. Dnes není možné vyjádřit svůj pohled na cokoli, aniž by člověk nebyl jedním nebo druhým způsobem onálepkován: buď je nespravedlivě diskreditován, nebo je vynášen do nebe.

157. Snaha považovat populismus za klíč k interpretaci společenské reality je problematická i z jiného důvodu: popírá oprávněnost všeobecně přijímaného významu slova „lid“. Jakékoli úsilí o odstranění tohoto pojmu z běžné mluvy by mohlo vést k odstranění vlastního pojetí demokracie jako „vlády lidu“. Souhlasíme-li s tím, že společnost je něco víc než pouhý shluk jednotlivců, pak je výraz „lid“ nezbytný. Existují společenské jevy, které se týkají většiny lidí; existují *megatrendy* a společné snahy. Existují dále společné cíle, na jejichž uskutečňování jsou lidé schopni spolupracovat navzdory všem rozdílům. Je také krajně obtížné realizovat dlouhodobé projekty, nejsou-li přijaty jako kolektivní vize. Tohle všechno se skrývá za používáním slov „lid“ a „lidový“.

Pokud to nevezmeme do úvahy – spolu se zdravou kritikou demagogie –, pak můžeme přehlédnout jedno ze základních hledisek společenské reality.

158. Tady může docházet k nedorozuměním. „Lid není logická kategorie, není to ani mystická kategorie, jestliže tím míníme, že všechno, co lid dělá, je dobré, nebo že lid je ‚andělská‘ skutečnost. Je to spíše kategorie mýtická... Když máš vysvětlit, co je lid, používáš k jeho objasnění logické kategorie, a je to pochopitelné. Ale takovým způsobem nevysvětlíš, co znamená patřit k lidu. Slovo ‚lid‘ má hlubší význam, který nelze vyjádřit čistě logickými termíny. Být součástí lidu znamená být součástí sdílené identity vznikající ze společenských i kulturních svazků. A to není něco automatického. Je to pozvolný, nesnadný proces... směrem ke společnému projektu.“¹³

159. Existují lidoví vůdci (*leaders*), kteří dokážou interpretovat pocity a kulturní dynamiku lidu i významné trendy ve společnosti. Služba, kterou poskytují, když spojují a vedou lidi, se může stát základnou trvalé vize proměny a růstu, k čemuž také patří vytváření prostoru pro druhé v úsilí o společné dobro. To se ale nesmí zvrhnout do nezdravého *populismu*, kdy jsou někteří jedinci schopni politicky těžít z lidové kultury pro své osobní výhody, nebo aby se pod libovolným ideologickým praporem udrželi u moci. Jindy se zase snaží zvyšovat si popularitu tím, že podporují ty nejpodlejší a nejsobečtější sklony v některých vrstvách obyvatelstva, což je o to nebezpečnější, když to – ve zjevné nebo nenápadné formě – vede k podrobení si institucí a zákonů.

160. Uzavřené populistické skupiny komolí slovo „lid“, ony vlastně o skutečném lidu nemluví. Pojem „lid“ je totiž otevřený: živý a dynamický lid, lid s budoucností, je ustavičně otevřený nové syntéze různých odlišných skutečností, které přijímá. Nepopírá tím vlastní identitu, ale je ochoten nechat se uvádět do pohybu, přijímat výzvy, být rozšiřován a obohacován druhými, a tak podporovat svůj růst a rozvoj.

161. Dalším pokleslým projevem autority založené na popularitě je to, že se stará o krátkodobé výhody. Vychází vstříc populárním požadavkům, aby získala hlasy nebo podporu, ale nepokračuje v namáhavém a neustálém úsilí o vytváření zdrojů, které lidé potřebují pro svůj rozvoj tak, aby si mohli vlastním úsilím a tvořivostí vydělávat na živobytí. V této souvislosti jsem jasně potvrdil, že tím „v žádném případě nenavrhuji nezodpovědný populismus“.¹⁴ K odstranění nerovnosti je zapotřebí ekonomický růst, který zvýší výkonnost všech oblastí, a tak zajistí udržitelnou rovnost.¹⁵ Z toho současně plyne, že „sociální programy, které pomáhají zvládnout některé naléhavé záležitosti, je třeba považovat jen za dočasnou odpověď“.¹⁶

¹³ Antonio Spadaro, S.I., *Le orme di un pastore. Una conversazione con Papa Francesco*, in Jorge Mario Bergoglio/Papa Francesco, *Nei tuoi occhi è la mia parola. Omelie e discorsi di Buenos Aires 1999-2013*, Rizzoli, Milano 2016, XVI; cfr Apošt. exhortace, *Evangelii gaudium*, (24. listopadu 2013), 220-221: *AAS* 105 (2013), 1110-1111

¹⁴ Apoštolská exhort. *Evangelii gaudium*, (24. listopadu 2013), 204: *AAS* 105 (2013), 1106.

¹⁵ Srv. *tamtéž*, *AAS* 105 (2013), 1105-1106.

¹⁶ *Tamtéž*, 202: *AAS* 105 (2013), 1105.

162. Velkým tématem je zaměstnanost. Zajistit, aby všichni měli možnost rozvíjet semínko, které Bůh zasel do každého z nás – naše schopnosti, naši iniciativu i naše síly – je skutečně *populární* věcí, protože podporuje dobro *lidu*. Je to ta nejlepší pomoc, kterou můžeme dát chudým, nejlepší cesta k důstojnému životu. Proto zdůrazňuji, že „peněžní pomoc chudým musí být vždy jen provizorním řešením naléhavých situací. Pravý cíl pomoci by měl spočívat v tom, že se jim umožní důstojný život skrze jejich vlastní práci.“¹⁷ Bez ohledu na to, jak se mění výrobní systémy, musí politické systémy působit na uspořádání společnosti tak, aby každý člověk měl možnost přispívat jí svými schopnostmi a úsilím. Vždyť „není horší chudoba než ta, která připravuje člověka o práci a o důstojnost práce“.¹⁸ V opravdu rozvinuté společnosti je práce podstatným rozměrem společenského života, protože není jen způsobem, jak si vydělávat na denní chléb, ale je i nástrojem osobního růstu, vytváření zdravých vztahů, seberealizace, sdílení darů, budování spoluodpovědnosti za rozvoj světa a vposledku za náš život coby život lidu.

HODNOTY A MEZE LIBERÁLNÍCH VIZÍ

163. Pojem „lid“, který sám o sobě obsahuje kladné hodnocení společenských a kulturních vazeb, obvykle odmítají individualistické liberální přístupy, které hledí na společnost jen jako na souhrn vedle sebe stojících zájmů. Mluví o úctě ke svobodě, aniž by zmínily kořeny ve sdíleném příběhu. V jistých souvislostech bývají dokonce ti, kdo hájí práva nejzranitelnějších členů společnosti, kritizováni jako populisté. Kategorie lidu se považuje za abstraktní konstrukt, za něco, co ve skutečnosti neexistuje. Ale tím se vytváří zbytečná polarizace, protože ani pojem „lid“, ani pojem „bližní“ nemůže být považován za čistě abstraktní nebo romantickou kategorii, která by vylučovala organizování společnosti, vědu a instituce občanské společnosti nebo která by na ně hleděla s opovržením.¹⁹

164. Služba lásky (*caritas*) spojuje oba rozměry – abstraktní i institucionální. Její součástí je účinný proces proměny dějin, který se týká všeho: institucí, práva, technologií, zkušeností, přínosu odborníků, vědecké analýzy, administrativních procedur a tak dále. Proto „soukromý život nemůže existovat, není-li chráněn veřejným řádem. Domácí krb postrádá hřejivé teplo, není-li zabezpečen právním řádem, mírem postaveným na zákoně a síle, a nepožívá minimum blahobytu zajištěného rozdělením práce, obchodní směny, sociální spravedlnosti a politického občanství“.²⁰

165. Pravá služba lásky je schopna začlenit do své péče o druhé všechny tyto prvky. Pokud jde o osobní setkávání se s lidmi, je také schopna přijít k bratrovi a sestře, kteří jsou vzdálení nebo dokonce přehlíženi, a využije k tomu všechny zdroje, které jsou instituce v

¹⁷ Encyklika *Laudato si*, (24. května 2015), 128: *AAS* 107 (2015), 898.

¹⁸ *Projev k diplomatickému sboru akreditovanému u Svatého Stolce* (12. ledna 2015): *AAS* (107) (2015), 165; *Projev k účastníkům Světového setkání lidových hnutí* (28. října 2014): *AAS* 106 (2014), 851-859.

¹⁹ Něco podobného lze říci o biblické kategorii „Boží království“.

²⁰ Paul Ricoeur, *Histoire et vérité*, Ed. du Seuil, Paris 1967, 122 (ed. it. A. Plé et al., *L'amore del prossimo*, Paoline, Alba 1958, 247).

uspořádané, svobodné a kreativní společnosti schopny vytvořit. I milosrdný Samaritán potřeboval blízký hostinec k zajištění pomoci, kterou by on osobně nebyl schopen nabídnout. Láska k bližnímu je konkrétní a nepromarní žádný zdroj potřebný k uskutečnění proměny dějin, která může prospět chudým a znevýhodněným. Někdy ale levicové ideologie nebo společenské doktríny vázané na individualistické způsoby jednání a neúčinné procedury pomůžou jen hrstce lidí, zatímco bezprizorná většina je dále odkázána na případnou dobrou vůli druhých. To dokazuje nejen potřebu většího ducha bratrství, ale také účinnější světovou organizaci na pomoc řešení problémů sužujících opuštěné, kteří trpí a umírají v chudých zemích. Z toho také plyne, že neexistuje jen jedno řešení, jen jedna přijatelná metodologie, jeden ekonomický recept, který by mohl být použit bez rozdílu na všechny. I ty nejsolidnější vědecké studie mohou navrhnout různá řešení.

166. Toto všechno bude mít jen velmi malý dopad, ne přijmeme-li, že je zapotřebí změna srdce, postojů a životního stylu. Jinak budou politická propaganda, média a tvůrci veřejného mínění nadále podporovat individualistickou a naivní kulturu, jež je podřízená neregulovaným ekonomickým zájmům a společenským institucím ve službě těch, kdo už mají moci dost. Moje kritika technokratického paradigmatu zahrnuje víc než pouhé konstatování, že budeme-li mít pod kontrolou jeho excesy, bude všechno v pořádku. To nejzávažnější nebezpečí nespočívá ve věcech, v materiálních skutečnostech nebo institucích, ale ve způsobu, jakým je lidé používají. Souvisí to s lidskou slabostí, náchylností k sobectví, které je součástí toho, co křesťanská tradice označuje jako „žádostivost“: lidský sklon mít starost jen o sebe, o svou skupinu, o své malicherné zájmy. Žádostivost není nedostatek jen naší doby. Existuje od té doby, co je člověk člověkem, a jenom se mění, nabývá během věků rozličných forem a používá prostředky, které jí každá doba poskytuje. Žádostivost ale můžeme s Boží pomocí přemoci.

167. Vzdělání a výchova, rozvíjení solidárních postojů, schopnost vidět život v jeho celistvosti, duchovní růst – to všechno je nezbytné pro vytváření kvalitních lidských vztahů, tak aby se sama společnost mohla stavět proti nespravedlnostem, excesům a zneužívání ekonomické, technologické, politické i mediální moci. Některé liberální přístupy na tento faktor lidské slabosti nedbají a představují si svět jako místo, kde platí určitý řád a který sám je schopen zajistit světlou budoucnost a řešení všech problémů.

168. Sám trh není s to vyřešit všechno, jakkoli se od nás občas chce, abychom uvěřili v toto dogma neoliberální víry. Tato škola jednoduchých, mechanicky se opakujících pouček nabízí na jakýkoli podnět stále tytéž recepty. Neoliberalismus reprodukuje sám sebe, když se uchyluje – aniž to takto nazývá – k magickým teoriím „přelévání se“ (*spillover*) nebo „prokapávání“ (*trickle-down*) jako jedinému řešení sociálních problémů. Nevidí přitom, že nerovnost, která vyvolává nové formy násilí ohrožujícího strukturu společnosti, zmíněné „přelévání“ nevyřeší. Na jedné straně je nutné mít aktivní hospodářskou politiku zaměřenou na „ekonomiku podporující diverzitu výroby a podnikatelskou kreativitu“,²¹ která tak umožní tvorbu, a ne rušení pracovních míst. Finanční spekulace, jejichž hlavním

²¹ Encyklika *Laudato si*, (24. května 2015), 129: *AAS* 107 (2015), 899.

cílem je rychlý zisk, působí dále zkázu. Na straně druhé „bez solidárního jednání založeného na vzájemné důvěře nemůže trh zcela plnit svou vlastní ekonomickou funkci. Dnes se tato důvěra vytratila“.²² Dějiny se nezastavily a dogmatické recepty převládající ekonomické teorie se ukázaly jako mylné. Křehkost světových systémů tváří v tvář pandemii ukázala, že svoboda trhu všechno nevyřeší. Ukázala také, že vedle obnovy zdravého politického života, který není podřízen finančnímu diktátu, „musíme do centra pozornosti postavit znovu lidskou důstojnost a na tomto pilíři budovat potřebné alternativní společenské struktury“.²³

169. Zdá se, že v některých rigidně a černobíle pojatých ekonomických teoriích například není místo pro lidová hnutí, jež sdružují ty, kdo ztratili zaměstnání, jejichž pracovní místo je přechodné, nejisté nebo neformální, a mnohé další, které nelze zařadit do stávajících škatulek. Tato hnutí přitom generují různé formy lidového hospodářství a společné výroby. Je zapotřebí uvažovat o modelu sociální, politické a ekonomické participace, „který zahrnuje lidová hnutí a oživuje místní, národní i mezinárodní vládnoucí struktury proudem mravní energie, jež pramení ze začleňování vyloučených do budování společného údělu“, a přitom zajišťuje, že „tyto zkušenosti solidarity, které vyrůstají zdola, „ze suterénu planety Země“, se mohou spojit, lépe koordinovat a nadále se vzájemně setkávat“.²⁴ Musí se to ale dít způsobem, který se nezpronevěří jejich typickému stylu „rozsévačů změny, šířitelů procesu zahrnujícího mi liony velikých i malých činností, tvořivě provázaných jako slova v poezii“.²⁵ V tomto smyslu jsou tato hnutí „sociálními básníky“, kteří pracují svým způsobem, podávají návrhy, podporují a osvobozují. Napomáhají uskutečňování integrálního lidského rozvoje, jež přesahuje „ideu sociální politiky, která je pojmána jako politika *pro chudé*, ale nikdy *s chudými* a nikdy *chudých*, a už vůbec není součástí projektu, který by spojoval národy“.²⁶ Tato hnutí dráždí a jistí „teoretici“ si je neumějí zařadit, my ale musíme s odvahou uznat, že bez nich „demokracie zakrňuje, stává se pouhým slovem, formalitou, ztrácí svůj zastupitelský ráz a stává se odtělesněnou, protože si nevšímá lidí v jejich každodenním zápase o důstojnost, v budování jejich budoucnosti“.²⁷

²² Benedikt XVI., encyklika *Caritas in veritate* (29. června 2009), 35: *AAS* 101 (2009), 670.

²³ *Projev k účastníkům Světového setkání lidových hnutí* (28. října 2014): *AAS* 106 (2014), 858.

²⁴ *Tamtéž*.

²⁵ *Projev k účastníkům Světového setkání lidových hnutí* (5. listopadu 2016): *L'Osservatore Romano*, 7.-8. listopadu 2016, pp. 4-5.

²⁶ *Tamtéž*.

²⁷ *Tamtéž*.

MEZINÁRODNÍ MOC

170. Rád bych ještě jednou poznamenal, že „finanční krize v letech 2007–2008 byla příležitostí k rozvinutí nové ekonomiky, která by byla pozornější k etickým principům a k novému regulování spekulativní finanční aktivity a virtuálního kapitálu. Nevyskytla se však žádná reakce, která by vedla k přehodnocení zastaralých kritérií, jež nadále řídí svět“.²⁸ Ukazuje se naopak, že současné strategie rozšířené po celém světě bezprostředně po krizi podporovaly větší individualismus, slabší integraci a více svobody pro skutečně mocné – a ti si vždy najdou způsob, jak vyváznout bez ztrát.

171. Chci také zdůraznit, že „dát každému, co mu patří – abych citoval klasickou definici spravedlnosti –, znamená, že žádný lidský jedinec nebo skupina se nemohou považovat za všemocné, nemají žádné oprávnění pošlapávat důstojnost a práva ostatních jednotlivců nebo společenských skupin. Skutečná dělba moci – politické, ekonomické, branné, technologické a jiné – mezi více subjektů a vytváření právního systému, který reguluje nároky a zájmy, je konkrétním způsobem, jak omezovat moc. Pohled na celý svět nám ale dnes ukazuje řadu falešných práv a současně rozsáhlé oblasti, jež se netěší žádné ochraně a jsou obětmi špatně vykonávané moci“.

172. V jednadvacátém století „jen přihlížíme tomu, jak kvůli sílícímu vlivu ekonomicko-finančních organizací nadnárodní povahy na politiku slábne moc národních států. Vzhledem k tomu se stává nezbytným rozvoj mocnějších a účinnějších mezinárodních institucí, které budou mít díky spravedlivým dohodám mezi národními vládami skutečnou autoritu a moc přistupovat k sankcím“.²⁹ Mluvíme-li o možnosti existence světové autority upravené zákonem,³⁰ nemáme tím nutně na mysli autoritu osobní. Taková autorita by měla přinejmenším vytvářet účinnější světové organizace, jež by měly oprávnění pečovat o společné dobro, odstraňovat hlad a bídu a spolehlivě bránit základní lidská práva.

173. V této souvislosti chci též připomenout potřebu reformy „Organizace spojených národů a mezinárodní ekonomické a finanční architektury, aby pojem *rodina národů* nabýval reálných a konkrétních obrysů“.³¹ Není třeba připomínat, že to vyžaduje jasné zákonné meze; nesmělo by se jednat o autoritu volenou jen některými státy, zároveň by se

²⁸ *Projev k Organizaci spojených národů*, New York (25. září 2015): AAS 107 (2015), 1037..

²⁹ Encyklika *Laudato si*, (24. května 2015), 175: AAS 107 (2015), 916-917.

³⁰ Benedikt XVI., encyklika *Caritas in veritate* (29. června 2009), 67: AAS 101 (2009), 700-701.

³¹ *Tamtéž*, AAS 101 (2009), 700.

muselo předejít tomu, aby se ostatním vnucovala jedna určitá kultura nebo aby kvůli ideologickým rozdílům byly omezovány základní svobody slabších národů. Vždyť „mezinárodní společenství je právní komunitou, která se zakládá na suverenitě každého členského státu bez vazeb poddanosti, které by popíraly nebo omezovaly jeho nezávislost“.³² Současně „úkol Spojených národů podle postulátů vyhlášených preambulí a prvními články její ustavující Charty může být nahlížen jako rozvoj a podpora svrchovanosti práva s tím vědomím, že spravedlnost je podstatnou podmínkou k dosažení ideálu univerzálního bratrství. ... Je třeba zajistit nesporný rozsah práva a vytrvalou pomoc k vyjednávání, mediaci a smírčímu řízení, jak to navrhuje Charta Spojených národů, která je vskutku základní právní normou“.³³ Je třeba zabránit tomu, aby tato Organizace ztratila svoji legitimitu, protože její problémy a nedostatky lze řešit společně a také je vyřešit.

174. K tomu, aby se svobodně stanovily společné cíle a na celém světě se zajistilo zachování určitých podstatných norem, je zapotřebí odvahy a velkorysosti. Aby se opravdu dosáhlo jejich prospěšnosti, je důležité vyzdvihnout „požadavek dodržování podepsaných závazků (*pacta sunt servanda*)“³⁴ a zabránit „pokušení dovolávat se práva síly, a ne síly práva“.³⁵ To znamená posílit „normativní prostředky k mírovému řešení sporů...“, aby se zvýšila síla jejich závaznosti“.³⁶ Mezi těmito normativními nástroji je třeba upřednostnit multilaterální smlouvy mezi státy, protože více než bilaterální smlouvy zaručují podporování vpravdě univerzálního společného dobra a ochranu slabších států.

175. Díky Bohu mnohá uskupení a organizace občanské společnosti pomáhají vyrovnávat nedostatky mezi národního společenství: jeho nedostatečnou koordinaci v komplikovaných situacích a nedostatečnou pozornost vůči základním lidským právům a kritickým situacím určitých skupin. Můžeme zde vidět konkrétní aplikaci principu subsidiarity, který zaručuje účast a činnost komunit a organizací na nižších úrovních jako prostředek, jenž integruje a doplňuje činnost státu. Tyto skupiny a organizace často vynakládají chvályhodné úsilí ve službě společnému dobru a jejich členové někdy projevují skutečné hrdinství, jež poodhaluje něco z ušlechtilosti, již je naše lidství stále schopno.

/pokračování příště/

³² Papežská rada Iustitia et Pax, *Kompendium sociální nauky Církve*, 434.

³³ *Projev k Organizaci spojených národů*, New York (25. září 2015): AAS 107 (2015), 1037.1041.

³⁴ Papežská rada Iustitia et Pax, *Kompendium sociální nauky Církve*, 437.

³⁵ Sv. Jan Pavel II., *Poselství k 37. světovému dni míru*, 1. lednu 2004, 5: AAS 96 (2004), 117.

³⁶ Papežská rada Iustitia et Pax, *Kompendium sociální nauky Církve*, 439.

SYNOVÉ SVĚTLA V ČASE ZKOUŠKY

DOM SAMUEL LAURAS, OPAT TRAPISTICKÉHO KLÁŠTERA V NOVÉM DVOŘE

Pohled na nedávnou minulost

Když Jan XXIII. zahajoval Druhý vatikánský koncil, nebylo mi ani šest let. Otec Granet nás učil katechismus v sutaně. Mám na to dobré vzpomínky; byť jsou už trochu vzdálené a matné. Biřmování jsem obdržel v jedenácti od monsignora de la Chanonie, velkého biskupa, který byl pověstný tím, že sám řídil své auto, což bylo v té době u preláta nevídané. Vzpomínám si na slavnost posvěcení moderního a vkusně pojatého hlavního oltáře, vytvořeného pro farnost Saint-Pierre-les-Minimes v Clermont-Ferrand v době liturgické reformy, která následovala po tomto koncilu. Kněz nově uspořádal chór a objednal i sadu ornátů s velkým kolárkem, podobných pluvíálům, které šijeme v Novém Dvoře. Samozřejmě nastal rozruch, ne všichni farníci s tím byli srozuměni. Během svěcení tohoto oltáře a dvou postranních oltářů se mě zmocnila dětská žárlivost, protože můj starší bratr přisluhoval biskupovi u hlavního oltáře, zatímco já ministroval u postranního (jen), u něhož celebroidl jeden benediktinský opat. Pár hodin před slavností vhodilo několik dobráků do kostela páchnoucí kuličky; aby tak dali najevo, že nesouhlasí se svým farářem. Ministranti udělali průvan a pálili kadidlo, aby ten zápach vypudili. Nechápal jsem tyto spory dospělých. Nastoupil jsem do státního gymnázia Blaise Pascala, kde studovali chlapi; naproti stálo gymnázium Jany z Arku, vyhrazené dívkám. Duchovní správa obou byla činná, v každé z nich působili dva kněží. Jedním z nich byl otec Lucien Allababelle, který pro mne udělal mnoho dobrého a s nímž jsem se znovu setkal pár měsíců před jeho smrtí.

Po maturitě jsem se zapsal na technickou školu v Lyonu. Duchovní správu obstarávali tři oratoriánští kněží, z nichž jeden chodil o berlič; měl krásnou tvář plnou utrpení. Nedělní mše se odehrávaly v multifunkčním sále, za doprovodu skvělého kytaristy, vychrtlého a sympatického ateisty, a bicích. Pořádala se takzvaná „sdílení evangelia“, názorové výměny týkající se našich dojmů a pocitů z Božího slova. Neměli jsme příliš co říci... Probíhal také cyklus přednášek o struktuře Pěti knih Mojžíšových... Bylo to v módě. S odstupem let jasně vidím, že to nebylo to, co jsem potřeboval. Mluvili jsme, předělávali svět - ale nemodlil jsem se.

Velmi záhy jsem se začal zajímat o nenásilí. Bylo tak vzrušující rozdávat provokativní časopisy u vchodu do univerzitní kantýny, kde jsem za drobný peníz třikrát týdně umýval nádobí. Můj první výplatní lístek... Od nenásilí jsem přešel k odpírání povinné vojenské služby, odtud k antimilitarismu. A u toho jsem se nezastavil: v noci jsme vyjížděli ve staré rachotině a psali sprejem na zdi vyzývavé slogany, které zajímaly jen jejich pisatele a nikoho nepřesvědčily. Dávali jsme si pozor, aby nás nepřekvapilo policejní auto... V polovině sedmdesátých let 20. století byla prkna, po nichž jsme sklouzávali do této absurdní prázdnoty, pěkně namydlená... Vzpomínám si také, jak jsme na několik dnů obsadili správu školy a kancelář ředitele, protože se nám nelíbilo, jakým způsobem probíhají zkoušky. Za pár dní nás to omrzelo a vrátili jsme se na přednášky. Přišel den, kdy jsem byl společně s celou rodinou pozván do jedné z nejnoblesnějších pařížských restaurací naším strýčkem z Ameriky, u příležitosti zlaté svatby mých prarodičů, dvou

čiperných staroušků, které jsem měl moc rád. Využil a zneužil jsem nabídky jakostních vín. Na konci oběda, zatímco se děti bavily tím, že dámám pod stolem kradly střevíčky, jsem udeřil pěstí do stolu a do překvapeného ticha prohlásil: „Jsem ateista, marxista a revolucionář!“ Všichni pochopili, že mládí se musí vybouřit... Brzy se opět rozproudil hovor a znovu se ozývaly salvy smíchu. Mluvílo se o něčem jiném.

Odkud pochází to zemětřesení?

Nejraději bych toho mladíka, kterým jsem tenkrát byl, zaškrtil. Stejně tak bych měl sám na sebe zlost, kdybych se ospravedlňoval a předstíral, že příčina mých omylů tkvěla výhradně ve vlivech, které jsem si ne zvolil. Měl jsem svobodu (částečně) dělat, co chci, a byl jsem mladý. Byl jsem chytrý a naivní. Žíznil jsem po štěstí a byl jsem slepý k tomu, co toto štěstí skutečně je. Zdalipak jsme si my, křesťané, dostatečně vědomi zmatku, který vyvolaly zvraty té doby v našich osobnostech a v osobnostech našich současníků, zmatku, který se odrazil i na následujících generacích? Myslím, že ne. Vidíme dostatečně jasně následky zlomu, který proběhl v těchto letech, kdy se všechno tak rychle změnilo? Máme dost odvahy to vyslovit, a přitom nikoho neodsuzovat, neizolovat se v pyšných postojích, ale dosvědčit pravdu? Myslím, že ne. Když vynášíme soudy o skutečně nepřijatelném chování, které se tenkrát rozmohlo (nejen v oblasti sexuality), jsme schopni odhadnout, jaké vlivy je vyvolaly? Podle mě ne. Nejde o to zbavovat se odpovědnosti nebo se ospravedlňovat, ale vydat svědectví pravdě. Když vidím, jak se protagonisté tehdejších bouřlivých změn těší velké vážnosti, a přitom se nestydí za to, co tenkrát psali a co vedlo k mému vnitřnímu rozkladu i rozkladu jiných, popadne mě zlost. Člověk není utvořen z jediného kusu, může se mýlit, především je-li mladý. Může bloudit a zatáhnout do svých omylů druhé. Ale to nejmenší, co se od něho očekává, je, aby to uznal.

My křesťané nejsme zodpovědní za převraty které otrásají západní civilizací od druhé poloviny minulého století a které se šíří do celého světa. Nejsme zodpovědní za rozklad lidské osobnosti, který se ohlašuje v následujících desetiletích. Ani za technologický rozvoj, který má významný dopad na vztahový život našich současníků — i na ten náš: na vztahy mezi dospělými, mezi mladými i mezi oběma skupinami navzájem. Nevypracovali jsme teorie, které stály u zrodu revoluce, jež tak hluboce pozměnila vliv sexuality na mezilidské vztahy. Moje generace i všechny následující³⁷ se vykoupaly v těchto zkalených vodách, až na některé jednotlivce, formované zdravým rodinným životem. Nebyli jsme to my, kdo vědomě pošlapával roli autority, otcovství a mateřství v rodinách, v občanských, a dokonce i církevních školách a institucích. Neneseme odpovědnost za demagogii ani za nemorálnost, které ovládají a narušují naše vzájemné vztahy ve společnosti. Samozřejmě jsme za to zodpovědní jako občané, tak jako každý jiný, ale ne jakožto křesťané. Protože my křesťané, kněží, laici, řeholníci, mniši, kteří jsme se do tohoto světa narodili a jsme jeho činiteli, jsme se stali zranitelnými jako každý jiný vlivem vývoje, který nám přerostl přes hlavu a o který jsme nestáli. Ale, ale! Vypadá to, že jsem se nechal unést. Jen klid, bratře Samueli!

Nezavinili jsme odkřesťanštění západní Evropy ani s ním související rozpad řeholních a kněžských povolání. Jsme tedy čistí jako lilie? Jistěže ne! Bylo by naprosto absurdní se domnívat, že jsme k tomuto stavu sami něčím nepřispěli. Kristus nás volá takové, jací

³⁷ Viz. Thérèse Hargot, *Une jeunesse sexuellement libérée (ou presque)*, „C'est quoi ce bordel avec l'amour?“, Albin Michel 2016.

jsme, ke službě v této společnosti, v této církvi. Ne vždy jsme na to stačili. Opomíjeli jsme některé zásadní priority. Ničím jsme nepohrdali, ale řád, který měl udávat směr našim skutkům, nerespektoval vždy podstatu věcí, jak přirozených, tak nadpřirozených.

V našich vztazích scházel takt. Naše mužská či ženská slabost v nás zastínila světlo křesťanského života. To je pravda. Za toto jsme odpovědní, ale nejsme odpovědní za všechno.

Ze světla do temnoty

Vracím se ke svému příběhu, který jsem přerušil u stolu jedné pařížské restaurace. Následovalo šest nebo sedm let náboženského a mravního bloudění. Nebyly to jen temné roky. Nebyly šedivé. Vůbec ne... Byly černobílé jako můj trapistický hábit. Temné a zářivé. Temné: uhodneme jak. Zraňoval jsem lidi, kteří si to nezasloužili. Přestože jsem s nimi ztratil kontakt, jsou mi bližší než kdy dřív prostřednictvím mé modlitby. Beru je s sebou k Tomu, který setře každou slzu (viz Zj 7,17). Musel jsem sestoupit do hrobu těchto egoistických vztahů, které nebyly ani trochu světlé, ale také ne vždy zcela černé. V tom je to tajemství: ani bezvýhradné světlo, ani bezvýhradná temnota; někdy mnoho světla, jindy mnoho temnoty. Kromě zranění, která jsem způsobil druhým, jsem si sám způsobil rány, které se nezacelí. Nechci, aby se zacelily. I Kristus vystoupil k Otci se svými ranami, až na to, že on za ně nebyl zodpovědný, zatímco já za ty své ano. Byla to světlá léta? Objevil jsem výtvarné umění, hudbu, divadlo a tanec, a to ne především v muzeích nebo v divadelních sálech, ale v kontaktu s těmi, kteří tato díla tvořili. A Bůh ví, jak moc potřebuje společnost umění a krásu. Nebyl jsem snad dvojnásobným zrádcem, když jsem nejprve opustil církev a poté tyto skvělé muže a ženy, žijící mimo církev? Někteří mi to vyčítali. Zkrátka jsem byl jen náměsíčník, tápající od příliš mdlého světla k temnotě protínané umělými záblesky; a pak zas k pravému Světlu, jež ozařuje stále temné noci. Dobře vím, že není v mých silách, abych toto Světlo dokonale přijal.

Tato minulost není jen negativní. Pomohla mi sestoupit až na dno mé vlastní ukřivdění, mých strachů i mé agresivity; již tyto strachy povětšinou vyvolaly. Pokoušel jsem se zanechat všechnu zatrpklou na dně tohoto hrobu a nechat se přitahovat vzhůru rukou, kterou mi podával Kristus. A pak, kdo ví? V zrcadle svého vlastního příběhu to možná každý uvidí o něco jasněji. Vždy svatá, vždy jednotná církev zazáří o něco víc v našich očích i v očích těch, kteří žijí po Lásce, Pravdě a Naději. Každopádně tvářnost světa nezměníme silou našich paží. Změnil ji snad viditelně Kristus?

Život plyne a vyvíjí se, temný a světlý zároveň. Když jsem v dospělém věku znovu našel pravou víru svého dětství, proměněnou a uzdravenou díky zkoušce, již byla podrobena má zranitelnost, potřeboval jsem čas, abych pochopil, do jaké míry mě tyto roky bloudění zformovaly přímo proto, co jsem přišel hledat do kláštera. „Připadalo mi, že poté, co jsem přestál bouři, se vracím do přístavu,“ napsal svatý John Henry Newman za podobných okolností (*Apologia Pro Vita Sua*). Přestože jsem křesťan, zůstanu navždy ve společenství s těmi, kterým se nedaří uvěřit. A to proto, že jsem sám učinil tuto zkušenost a jedním ze základů mé víry zůstává: že víra je dar, který jsem dostal. Když jsem se stal mnichem a knězem, pochopil jsem také kněze a křesťany svého dětství a dospívání, kteří plnili co nejlépe své povinnosti tváří v tvář kulturním, sociálním a náboženským převratům své doby; samozřejmě ne bezchybně. Jen ti, kdo nic nedělají, nic nepokazí.

Jednoho dne (už jsem se o tom krátce zmínil) Bůh zkřížil mou cestu s cestou mnicha, který byl dostatečně mladý, aby pochopil, co jsem mu sděloval, a dostatečně zkušený, aby mě vyvázal z uzlů, které jsem s takovou oblibou splétal. Nalezli jsme společnou řeč. Občas jsem měl pocit, že jsem špatně přitesaná kláda, která se má vecpat do úzké škvíry Smál se, krčil rameny a nechával mi čas, abych strávil to, co mě má zastavení s Bohem nutila přijmout. Ta škvíra, to byl mnišský život. Bylo třeba, abych se stal poddajným! Mrtvé dřevo je vždy tuhé, ale v křesťanském životě platí, že to, co je mrtvé, může opět ožít a změkknout. Když jsem s tímto mnichem mluvil o bohu, proti kterému jsem se vzbouřil, řekl mi, že takový bůh pro něho nic neznamena, že Bůh, kterému odevzdal svůj život, je zcela jiný a že bych si měl z hlavy tuto představu rychle vymazat, abych mohl objevit Toho, který může splnit mé nejvnitřnější touhy. Pokoušel jsem se nechat vytáhnout z hrobu Kristovou rukou. Dobře jsem cítil, že se odtamtud nedostanu sám a že svědectví zkušeného mnicha pro mě bude nezbytné, mám-li udržet kurz. Otec Jeroným, moudrý stárnoucí mnich, jehož usebranost byla zjevná, nám, mladým mnichům, podával příkladné svědectví. Kdykoli jsem ho během prvních měsíců svého mnišského života potkal, páčila mě na jazyku jedna otázka: „Jaké byly vaše životní zkoušky a jak jste je zvládl?“ Když jsem se zeptal, otec Jeroným potřásl hlavou, zaváhal a nic neodpověděl. Následující týden se sám k tomuto tématu vrátil: „Žádal jste mě, abych o sobě vyprávěl. Mnoho lidí však ještě žije. Nechtěl bych...“

Ode mě mí bratři často slychají, že život není vždy snadný. Je potřeba, aby jim to někdo říkal. Stejně důležité je, aby slyšeli, že je možné být šťastný, i když je život těžký: víme, že tento život má smysl, že jsme na svém místě, že se bijeme za skutečnosti, které nesou svoji hodnotu samy v sobě.

Po koncilu

Období, pro které se vžil název „postkoncilní“, se protáhlo. Stále žijeme v „postkoncilní“ době vzhledem ke všem předchozím koncilům, Konstantinopolskému, Chalcedonskému nebo Tridentkému. Možná bychom mohli otevřeně připustit, že Druhý vatikánský koncil je jen jedním z ekumenických koncilů, který vedle mnoha dalších pomáhal církvi nalézat její cestu v průběhu staletí. Přibližně v pětadvaceti jsem se nacházel v tak podivných sférách, že jsem byl schopen jet do Říma, navštívit tam antické trosky, a přitom ani nevzkročit do Vatikánu. Ne záměrně, prostě jsem zapomněl. Zapomněl jsem (skutečně!), že Svatý stolec sídlí v Římě.

Jako mladý mnich jsem žil stranou pnutí, která byla v církvi vyvolána nikoli posledním koncilem, ale jeho leckdy uspěchanou a příliš drsnou aplikací. A ještě víc rychlými sociálními a morálními změnami, které nepocházely od církve. Proměna v mnicha mi neponechala příliš času na chytání lelků. Jak jsem stárl, začal jsem se rozhlížet okolo sebe; hodně jsem četl, setkával jsem se v klášteře s kněžími a zasvěcenými osobami, poslouchal jsem, co se mluví, podroboval jsem rozboru své vlastní reakce a chování... Ve Francii i v České republice jsou dnes i přes velmi odlišnou historii celkem obdobné obtíže. Začneme mým nynějším domovem, střední Evropou. Za komunistického režimu se politická moc snažila všechno udusit. I přes tento nadměrný silný nátlak v Československu (v Polsku bylo víc křesťanů, ti se bránili lépe) život klíčil dál, někdy skrytě, jindy zjevně. Byl to život posílený protivenstvím. Na Západě, kde se zdály být podmínky lepší, měla zas škodlivé dopady kultura komfortu. Zmapovat tyto dopady bylo možná ještě těžší. Na Východě

otázka zněla, zda vyjednávat s vládou, nebo za každou cenu vzdorovat. V listech svatého Pavla nechybí texty nabádající ke smíření a východní politika Svatého stolce se nesla v tomto duchu. Křesťané, kněží i biskupové tomuto nátlaku vzdorovali. Církev na ně dnes hledí jako na hrdiny. Na Západě došlo v církvi rychle k vnitřnímu střetu mezi tradicí a modernismem, zatímco stát, podporovaný okolní kulturou, spřádal síť laicismu založeného na lhostejnosti. V podstatě se jedná o dva symetrické přístupy, které se objevují ve všech dobách: o přístupy ke světu. V obou případech se mezi křesťany projevovala otevřenost i tvrdohlavost, přímost i odpor, nehledě k zaměření, které si zvolili. Dnes je to podobné. Pravda je věcí každé doby, a stejně jako ji lidé hledali kdysi, hledají ji i dnes; jedni s evangelním zápallem a jen chabým teologickým uvažováním, jiní s větší výmluvností a smyslem pro teologii,³⁸ ale zato se srdcem, které se nechá paralyzovat strachem, dohánějícím člověka k osamocenosti. Je pravda, že nám chybí buď jasnost a otevřenost, nebo takt a láska, a to vždy z nedostatku důvěry k Bohu a k druhým, z nedostatečné pokory a odevzdanosti Bohu. Přitom se neobejdeme bez jasného pohledu na své činy, protože právě pravdivé a pokorné vědomí napomáhá tomu, abychom neopakovali chyby minulosti. Pýcha z úspěchu nebo zlost nad neúspěchy parazituje nenápadně, ale mocně na našich vzájemných reakcích uvnitř našich společenství, uvnitř církve i na našich vztazích se světem.

Naším cílem by nemělo být vyhledávání jakéhosi demagogického irénismu založeného na nejasných postojích,³⁹ jenž by předpokládal zřeknutí se Pravdy. Není jím ani vzájemné předhazování argumentů, které řinčí tak, že je může uslyšet jen tábor, z něhož vyšly. Svatý František Saleský radí sestřám Navštívení v úvodu k jejich konstitucím: „Ve všech ostatních věcech, které nejsou ani přikázané, ani zakázané, ať se každá řídí podle svého citu; to znamená, ať se každá těší ze své svobody a užívá ji bez posuzování a kontrolování⁴⁰ těch, které budou jednat jinak ve snaze nalézt způsob pro sebe nejlepší.“⁴¹ Díky své inteligenci a svědomí (jež jsou Božími dary), díky své víře přijaté při křtu a zkušenosti v sobě každý nese světla, jimiž může přispět k dobru všech.

Brzy rozkryjeme teologické důvody tohoto tvrzení. V Benediktově Řeholi se jedná o důležitou otázku. Po dlouhém Prologu definuje patriarcha západního mnišství, kdo je to mnich (kapitola 1), informuje o úloze opata (kapitola 2) a pak se táže, jak přibírat bratry na poradu (kapitola 3). Ještě než položí duchovní základy mnišského života (poslušnost, ticho, pokora, božské oficium, bratrské napomenutí...), přitahuje svatý Benedikt naši pozornost k nezbytnosti rady. Poradit se... Život s Bohem je zápas. Budou v něm zranění i mrtví. Abych mohl poslouchat Boha a záviset něm, přijímám přítomnost a vliv nedokonalých lidských osob, které se snaží být jeho tlumočníky v běžném životě a které mi nedovolují, abych se hluboce mýlil, když se budu řídit svou vlastní vůlí. Naslouchám jim, přitom si však uchovávám svobodu úsudku, protože Bůh přebývá i ve mně. Kdyby bylo snadné rozeznat, kde je pravda, vědělo by se o tom.

³⁸ Za tento květnatý výraz vděčím Denisi Moreauovi, op. cit. (pozn. VI, s. 4I).

³⁹ Benedikt XVI. hovořil o „relativismu“.

⁴⁰ Kontrolovat, „controler“ — „contre-roller“ (svinovat proti sobě) ve francouzštině té doby.

⁴¹ František Saleský, *Entretiens spirituels*, Éditions de la Pléiade 1969, s. 1008.

KATECHEZE O STÁŘÍ

Milost času a sepjetí údobí života

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 23. 2. 2022)

I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha. Avšak každý, kdo vyzývá Hospodinovo jméno, se zachrání. (Joel 3,1-2.5)

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dokončili jsme katechezi o svatém Josefovi. Dnes začínáme katechetickou cestu, na

kteře hledáme inspiraci v Božím slově o významu a hodnotě stáří. Zamysleme se tedy nad stářím. Již několik desetiletí se tento věk života týká skutečného "nového lidu", kterým jsou starší lidé. Ještě nikdy v historii lidstva nás nebylo tolik. Nikdy nás nebylo tolik jako nyní, nikdy nehrozilo takové riziko, že budeme odhozeni, jako nyní. Starší lidé jsou často považováni za "příítěž". V dramatické první

fázi pandemie to byli právě oni, kdo zaplatil nejvyšší cenu. Už dříve byli tou nejslabší a nezanedbanější částí společnosti: za života jsme je příliš nevidali a neviděli jsme je ani umírat. Také jsem našel Chartu práv starších lidí a povinností komunity: byla vydána vládami, není vydána církví, je to světská věc: je dobré, zajímavé vědět, že starší lidé mají práva. Bude dobré si ji přečíst.

Stáří je spolu s migrací jedním z nejpálčivějších problémů, kterým lidská rodina v současnosti čelí. Nejde jen o kvantitativní změny, ale o jednotu jednotlivých věkových skupin, tedy o skutečný referenční bod pro pochopení a ocenění lidského života v jeho celistvosti. Ptejme se sami sebe: existuje přátelství, existuje spojení mezi různými věkovými skupinami, nebo převládá oddělenost a zavržení?

Všichni žijeme v čase, kdy vedle sebe žijí děti, mladí lidé, dospělí a starší lidé. Poměr se však změnil: dlouhověkost se stala masovou a ve velké části světa se děti rodí pomálu. Mluvili jsme také o demografické zimě. Nerovnováze, která má mnoho důsledků. Dominantní kultura má za svůj jediný model mladého dospělého, tedy jedince, který je samostatný a zůstává mladý. Je však pravda, že mládí přináší plný smysl života, zatímco stáří představuje jen jeho vyprázdnění a ztrátu? Je to pravda? Obsahuje plný smysl života pouze mládí a stáří je vyprázdněním života, jeho ztrátou? Vyzdvihovávání mládí jako

jediného věku, který je hoden ztělesňovat lidský ideál, spolu s pohrdáním stářím vnímaným jako slabost, úpadek nebo postižení, bylo dominantní ikonou totalitarismu dvacátého století. Zapomněli jsme na to?

Prodlužování života má strukturální dopad na dějiny jednotlivců, rodin a společností. Musíme si však položit otázku: odpovídá této skutečnosti jeho duchovní kvalita a jeho komunitní smysl? Možná by se starší lidé měli omluvit za svou umíněnost při přežívání na úkor druhých? Nebo je možné si jich vážit pro jejich dary, které přináší každému člověku pro jeho smysl života? V představách o smyslu života – a to právě v takzvaných "rozvinutých" kulturách – se stáří vyskytuje jen málo. Proč? Protože je považováno za věk, který nemá žádný zvláštní obsah ani vlastní smysl života. Lidé navíc nejsou dostatečně motivováni k tomu, aby je vyhledávali, a chybí jim osvěta, aby je dokázali docenit. Stručně řečeno, pro věk, který dnes tvoří rozhodující část prostoru komunity a zasahuje do třetiny celého života, existují – někdy – plány pomoci, ale ne projekty existence. Plány pomoci ano, ale ne projekty, jak je naplno prožít. A to je nedostatek myšlení, představivosti, tvořivosti. Pod touto myšlenkou se skrývá to, že starší lidé jsou odpadním materiálem. V této kultuře odpadu jsou starší lidé odpadním materiálem.

Mládí je krásné, ale věčné mládí je velmi nebezpečná halucinace. Být starý je stejně důležité – a krásné – jako být mladý. Pamatujme si to. Spojenectví mezi generacemi, které lidem navrácí všechny věky života, je naším ztraceným darem a my si ho musíme vzít zpět. V kultuře plýtvání a v kultuře produktivity je třeba ho znovu najít.

Boží slovo má o této smlouvě mnoho co říci. Před chvílí jsme slyšeli Joelovo proroctví, kterým začala dnešní audience: "Vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění" (3,1). Lze to vyložit takto: když se staří brání Duchu a pohřbívají své sny v minulosti, mladí už nevidí věci, které je třeba udělat, aby se otevřela budoucnost. Když naopak staří sdělí své sny, mladí jasně vidí, co mají dělat. Mladí lidé, kteří již nezpochybňují sny starých a bezhlavě míří za vizemi, které nedosahují jejich úrovně, budou mít problém nést svou přítomnost a nést i svou budoucnost. Pokud se prarodiče vrátí ke svým melancholiím, mladí lidé se budou ještě více starat o své chytré telefony. Obrazovka může zůstat zapnutá, ale život na ní vyhasne dříve, než přijde jeho čas. Není nejzávažnějším dopadem pandemie právě ztráta mladých lidí? Staří lidé mají zdroje již prožitého života, které mohou kdykoli využít. Budou stát stranou a přihlížet, jak mladí lidé ztrácejí svou vizi, nebo je budou doprovázet a podporovat jejich sny? Co udělají mladí tváří v tvář snům starých?

Moudrost dlouhé cesty, která provází stáří na jeho odcházení, je třeba prožívat jako nabídku smyslu života, nikoliv ji strávit jako setrvačnost v přežívání. Pokud stáří nevrátíme důstojnost života hodného člověka, je odsouzeno uzavřít se do sklíčenosti, která každého připraví o lásku. Tato výzva lidstva a civilizace vyžaduje naše odhodlání a Boží pomoc. Prosme Ducha svatého. Těmito katechezemi o stáří bych chtěl všechny povzbudit, aby své myšlenky a city investovali do darů, které přináší, a do dalších etap života. Stáří je dar pro všechny věkové kategorie. Je to dar zralosti, moudrosti. Boží slovo nám pomůže rozpoznat význam a hodnotu stáří; kéž nám Duch svatý také dá sny a vize, které potřebujeme. A chtěl bych zdůraznit, jak jsme slyšeli v Joelově proroctví na začátku, že důležité je nejen to, aby starší lidé měli ve společnosti místo moudrosti, kterou mají, prožitou historii, ale také to, aby s mladými vedli rozhovor, aby s nimi mluvili. Mladí musí mluvit se staršími a starší s mladými. Tento most bude předávat moudrost lidstvu. Doufám, že tyto úvahy budou užitečné pro nás všechny, abychom pokračovali v této

zkušenosti, o které mluvil prorok Joel, že v dialogu mezi mladými a starými mohou staří dávat sny a mladí je mohou přijímat a nést dál. Nezapomínejme, že v rodinné i společenské kultuře jsou starší lidé jako kořeny stromu. Mají v sobě veškerou historii – a mladí jsou jako květy a plody. Pokud nepřichází míza, pokud tato "krev" - řekněme - nevychází z kořenů, nikdy nebudou moci vzkvétat. Nezapomínejme na básníka, kterého jsem mnohokrát uvedl: "Vše, co má strom, který kvete, pochází z toho, co má pod zemí" (Francisco Luis Bernárdez). Vše krásné, co společnost má, souvisí s kořeny starších lidí. Proto bych chtěl, aby se v těchto katechezích objevila postava staršího člověka, abychom dobře pochopili, že starší člověk není odpadní materiál: je požehnáním pro společnost.

Popeleční středa - 2. březen 2022

DEN MODLITBY A POSTU ZA MÍR

„Mám v srdci velikou bolest nad zhoršující se situací na východní Ukrajině. Navzdory diplomatickému úsilí posledních týdnů se před námi otevírají stále znepokojivější scénáře. Stejně jako já i mnoho lidí po celém světě zakouší úzkost a obavy. Znovu je všeobecný mír ohrožen stranickými zájmy.

Apeluji na všechny, kdo nesou politickou odpovědnost, aby vážně zpytovali svědomí před Bohem, který je Bohem pokoje a ne války, Otcem všech, a ne jen někoho, který chce, abychom byli bratry ne nepřáteli. Prosím všechny zainteresované strany, aby se zdržely jakékoli činnosti, která by vyvolala ještě větší utrpení obyvatelstva, narušila soužití mezi národy a zdiskreditovala mezinárodní právo.

A nyní se chci obrátit na všechny, věřící i nevěřící. Ježíš nás učil, že na nesmyslné, ďábelské násilí se odpovídá Božími zbraněmi – modlitbou a postem. Vyzývám všechny, aby příští středu 2. března, Popeleční středu, učinili *Dnem postu za mír*. Povzbuzuji zvláště věřící, aby se v onen den intenzivně věnovali modlitbě a postu. Královna míru, ať chrání svět před válečným šílenstvím“.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

SSSR, MOSKVA, ŠEDESÁTÁ LÉTA. Cizinec se v centru města ptá místního občana: "Prosím vás, kde je tu nejbližší restaurace, kde se dá dobře najíst?" - "V Helsinkách!"

II.

Přijde ke Stalinovi Berija se zprávou, že někde v Rusku byl zatčen člověk, který se mu podobá jako vejce vejci. „Darebák, který jenom mate lidi, okamžitě zastřelit!“ - „A co takhle oholit mu vousy?“ - „Máš pravdu soudruhu. Zastřelit a potom mu ještě oholte vousy!“

III.

V Rusku se ptá zahraniční novinář stařečka: "Dědo, co budete dělat, až v Rusku nastane blahobyť?" - "Přežili jsme vojnu, přežili jsme bídu, přežijeme i blahobyť!"

IV.

Prezident Svoboda šel v osmašedesátém k zázračnému rabínovi a prosí ho: „Poradte mi, moudrý rabíne, jak zbavit Československo okupačního vojska?“ „Na to jsou dva způsoby, přirozený a nadpřirozený.“ „A jaký je ten přirozený způsob?“ vyzvídá Svoboda. „Když přijde archanděl Gabriel a ohnivým mečem vyžene okupanty z vaší země.“ „A jaký je pak ten nadpřirozený?“ „Když odejdou sami!“

V.

Bylo asi 20 let po válce, když se před hodinářstvím na Václaváku v Praze už od časného rána tvořila fronta lidí, asi sto padesát metrů dlouhá. Poslední v té frontě stála stará osmdesátiletá babička. Šel okolo starší pán a ptá se jí: „Prosím vás co tu dávají, že je tu tolik lidí?“ „Ale, ze Sovětského svazu přišly hodinky,“ odpoví mu babička. Pán se zamyslí a praví: „Tak to se postavím, jestli nepřišly i ty moje...“

VI.

Ptá se paní učitelka dětí ve škole: „Tak, dětičky moje, kdo mi poví nějaký slavný výrok nějaké významné osobnosti?“ Hlásí se Janička: „A přece se točí - Galileo Galilei.“ - Jiříček se přidá: „Učit se, učit se, učit se - Lenin.“ - Pak povídá Pepíček: „Soudruzí, tak tyhle hodiny se nám do gazíku nevejdou - maršál Malinovskij na Staroměstském náměstí v roce 1945!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 26. února - 6. března 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 26. února	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	TOPOLANY 17.00	za + rodinu MAČÁKOVU
NEDĚLE 27. února	8. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SBÍRKA "HALÉŘ SV. PETRA"	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana ŘÍHU, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Júliu a Jozefa VLČKOVY, děti, zetě a rodiče z obou stran
		PODIVICE 11.00	za + Vlastu POSPÍŠILOVOU, dva bratry, zetě a + rodiče
PONDĚLÍ 28. února	PONDĚLÍ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Františka a Ludmilu ADAM- COVY, sourozence a dvojce rodiče
ÚTERÝ 1. března	ÚTERÝ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za + rodiče PLISKOVY, dceru Ludmilu, syna Antonína a B. p.
STŘEDA 2. března	POPELEČNÍ STŘEDA ZAČÁTEK DOBY POSTNÍ DEN PŘÍSNÉHO POSTU DEN MODLITBY A POSTU ZA MÍR NA UKRAJINĚ	PODIVICE 8.00	za zemřelé rodiče Josefa a Marii POLÁŠKOVY
		DRYSICE 15.30	za + Anežku BENÍČKOVOU, manžela, syny, vnuka a rodinu
		PODIVICE 17.00	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
		PUSTIMĚŘ 17.00	za +Boženu a Antonína GRMELOVY, +Boženu a Jana JÍROVY, dar zdraví a B. p.
ČTVRTEK 3. března	ČTVRTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jiřího a Stanislava ŠIKOVY, Annu KNOPPOVOU a duše v oč.
PÁTEK 4. března	PÁTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 16.30	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
		PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jaroslava TELIČKU, dceru Radku, živou a +rodinu
		PODIVICE 17.00	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
SOBOTA 5. března	SOBOTA PO POPELEČNÍ STŘEDĚ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu MADEJOVU, PICHLEROVU a duše v očistci
	TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	TOPOLANY 17.00	za +Anežku PYROLTOVU, živou a +r. POLÁCHOVU, LOS- MANOVU a HARÁSKOVU
NEDĚLE 6. března	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování Pánu Bohu, s prosbou za dar zdraví a ochranu Panny Marie pro celou rodinu
	1. NEDĚLE POSTNÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	DRYSICE 9.30	za +Emílii ADAMCOVOU, manžela, syny, snachu, vnuky a B.p.
		PODIVICE 11.00	za + rodiče MARÁKOVY, tři syny, snachu, vnuka, a B. p.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 5. - 13. března 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 5. března	TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	TOPOLANY 17.00	za +Anežku PYROLTOVU, živou a +r. POLÁCHOVU, LOS- MANOVU a HARÁSKOVU
NEDĚLE 6. března	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování za 90 let života s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu VÁVROVU
	1. NEDĚLE POSTNÍ	DRYSICE 9.30	za + Emílii ADAMCOVOU, manžela, syny, snachu, vnuky a Boží požehnání pro rodinu
	PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PODIVICE 11.00	za + rodiče MARÁKOVY, tři syny, snachu, vnuka, a B. p.
PONDĚLÍ 7. března	PONDĚLÍ PO 1. NED. POSTNÍ SV. PERPETUA A FELICITA, MUČ.	PUSTIMĚŘ 17.00	za +rodiče BALÁŽOVY, +dceru Soňu KLENOVOU a B. p.
ÚTERÝ 8. března	ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI POSTNÍ SV. JAN Z BOHA, ŘEHOLNÍK	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
STŘEDA 9. března	STŘEDA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ SV. FRANTIŠKA ŘÍMSKÁ, ŘEHOLNICE	DRYSICE 16.30	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
		DRYSICE 17.00	za živou a + rodinu MAHDALOVU a BENÍČKOVU
ČTVRTEK 10. března	ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ SV. JAN OGILVIE, KNĚZ A MUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Gertraut JOHNOVOU, manžela, živou a + rodinu JOHNOVU a JANSKOU
PÁTEK 11. března	PÁTEK PO 1. NEDĚLI POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 16.30	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
		PUSTIMĚŘ 17.00	za živou a + rodinu PŘEROVSKOU
		PODIVICE 17.00	POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY
SOBOTA 12. března	SOBOTA PO 1. NEDĚLI POSTNÍ	PODIVICE 8.00	za +Jana a Vlastu POSPÍŠILOVY, rodiče a Boží požehnání pro rodinu
	TOPOLANY - 16.30: POBOŽNOST KŘÍŽOVÉ CESTY	TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
NEDĚLE 13. března	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování Pánu Bohu, s prosbou za dar zdraví a ochranu Panny Marie pro celou rodinu
	2. NEDĚLE POSTNÍ	DRYSICE 9.30	na úmysl dárce
		PODIVICE 11.00	za +Vlastimíra PIVODU, rodiče, sestru, švagra, švagrovou a Boží požehnání prom rodinu